Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 5 (1048) TORSDAGEN DEN 31 JANUARI 1907 20:DE ÅRG.

IDUN
ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET
GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

"MORMOR".

HVILKEN DOFT som af milda kryddor ur någon gammal ostindisk potpurrikruka, hvilken ljum vind af hjärtevärme och hemtrefnad möter oss ej ur dessa älskvärda rader om en lika älskvärd gammal "mormor", som vi alla kunde önska att räkna för vår.

"HVEM HAR en sådan mormor, så snäll, ungdomlig och rar som min?" hörde jag för en tid sedan en ung flicka utbrista. Och jag tror hon hade rätt. Visst äro mormödrarna ett alldeles särskildt släkte, i de ungas ögon höjda öfver all tänkbar jämförelse med den nästa generationen — men det finnes nog tydliga grader inom deras kår såväl som alla andras. Den mormor vi här invid se afbildad hör i alla fall säkert till ettorna.

För ett par veckor sedan firade öfverstinnan *Nathalia von Porat* i Lund sin 75-åriga födelsedag i kretsen af barn, barnbarn och barnbarnsbarn, och all hyllning och all hjärtlig vänlighet, som den dagen kommo henne till del från hög och låg, fattig och rik, visade nogsamt huru afhållen hon alltid varit och är. Att så är förhållandet är också helt naturligt, när man som hon blott lefver för andra, aldrig hyser en själfvisk tanke, utan så långt i hennes förmåga står söker lindra nöd eller trångmål och lyckliggöra nästan.

Bara man kommer inom dörren till hennes vackra hem med dess gammaldags förgyllda salongsmöbel — den stora ateniennen med dess små märkvärdiga dyrbarheter på ej till förglömmandes — mötes man af en fläkt af så varm välkomsthälsning, att man utbrister: här är oss godt att vara, hit komma vi ofta. Och kommer man vid half sextiden på e. m., står alltid det runda kaffebordet med snöhvit duk, färska bullar och en hederlig, skinande, gammal mässingspumpa och vinkar inbjudande åt alla besökande. Ty det gör ingenting hur många som oväntadt infinna sig, kaffet räcker alltid till, de nybakade semlorna äro legio, och små delikata kakor finnas i oändlighet i sina respektiva burkar i det antika rymliga skåpet bredvid. Och aldrig är mormor så glad, som då det är riktigt trångt kring bordet och salen genljuder af skämt och skratt. Då bortfaller all etikett, gästerna glömma öfverstinnetiteln, och man hör hur det ropas på mormor af både gamla och unga läppar.

Men inte bara inne i salen är det fullt af tacksamma gäster, i köket är det vanligen en än större och fastare stamkrets, som infinner sig vid kaffedags eller ännu hellre vid middagstid. Alla veta de ju, från de gamla skurgummorna till de små springpojkarne, att hvar bit de bjudas på är dem så hjärtinnerligen väl unnad. Den gamla goda svenska gästfriheten dör icke ut, så länge vi ännu ha kvar några af de gamla hemmen.

Porträttet af den gamla här öfverst gör ej rättvisa åt originalet, ty när man i verkligheten ser 75-åringens fina gestalt, ungdomliga ögon och lätta gång, säger man sig, att åren farit ovanligt varligt fram öfver henne. Också har hon haft en härlig hälsa att glädja sig åt, "ej en enda dags onödig sjukdom", aldrig några småkrämpor eller ens behof af en stunds lättjefull hvila på en bekväm soffa. Nej, rask och rörlig är hon, än plockande kvistar, ogräs eller blommor i trädgården, än kapprak vid sitt lilla sybord, därifrån ännu i dag skickas ut de finast fållade servetter och näsdukar, som den mest nogräknade förståsigpåare kan önska sig. Men på det porträtt, som visar henne såsom en ung fru om 25 år, synes det tydligt, att godhet och människovänlighet äro de förhärskande dragen i hennes karaktär. Det berättas visserligen, att hon en gång, då hennes små påhittiga barnbarn roat sig med att plocka en massa jättestora kordong-äpplen, som växte omkring en gräsplan i trädgården, beslutit sig för att själf ge dem den aga, de i sanning väl förtjänte. Fyra små brottslingar ställdes upp i rad, och så började det: smäll, smäll. Nr 1 och nr 2 satte händerna för ögonen och försökte pressa fram några ångerfulla tårar, men när turen kom till nr 3, som var liten och knubbig, vände denne sig lugnt om med orden: "Slå hårdare mormor, det känns ingenting!" Och det var svårt för mormor att hålla sig allvarsam, medan den lilla fyran stod i spänd väntan på, att hon också skulle få sin utlofvade och beskärda del.

Mycket kunde ännu vara att säga om det gamla hemmet, som blott har ett gästrum, men ändock kan rymma en hel rad ligg-gäster på en gång, om den gamla värdinnan, som aldrig tycker att en väg är för lång för att göra en vän en tjänst, som hvar och när hon går fram på Lunds krokiga gator följes af välvilliga blickar, men jag, liksom så många andra som haft glädjen att ofta få vara gäst hos öfverstinnan v. P., vill sluta denna lilla enkla runa med några ord, som skrefvos till hennes ära för fem år sedan:

I hennes lutande gestalt
ett hjärtå klappar varmt för allt.
— — — — — — — — — —
Ett tack för alla dessa år!
Och måtte mormors gråa hår
helt långsamt varda hvitt från blondt. —
Ja, måtte hennes lif bli långt.

AMIE DE FAMILLE.

Öfverstinnan Nathalia von Porat.

När "Mormor" var 25 år.

ELLEN LUNDBERG, f. NYBLOM:

TVÅ VISOR.

MIN RÖST BLIR stum och själens strängar tiga,
ty vintermörkret rufvar öfver jorden;
till isig frost förvandlas själfva orden,
som tvekande mot dagens skymning stiga.

Nu rufvar mörkret, — men igenom natten
ur fönstren tusen lampors lågor glimma
som bleka fyrar öfver snö och dimma,
och isar rassla doft på fjärdens vatten.

Ett lif i natt! — Men djupt inom mig strömmar
ett tröstens källsprång med sitt starka flöde; —
min dag är tung och dunkel som mitt öde,
men minnet lefver, och min natt har drömmar!

*

HANS LIF RANN bort i skuggan, — han tänkte ej därpå!
Han var ung, han lät dagarna komma och gå,
de ljusa och de glada som de tunga och grå; —
han tänkte blott ett: "Jag vill lefva!"

Hans lif rann bort i skuggan; — en dag hans hår var grått.
Då såg han sig tillbaka på åren som gått.
Det stang i hans hjärta; — hvem hade han förrådt?
Han böjde sitt hufvud: — "Har jag lefvat?" —

Ludvig Traugott's
Handgjorda Barnskodon
oupphunna i
passform
och
hållbarhet.
Försäljas i de flesta finare Skoaffärer.

Kvinnornas diskussions-klubb.

MED DET nya året har kvinnorörelsen gjort en ny landvinning, i det kvinnornas första diskussionsklubb i dagarna konstituerats härstädes. Fröken Anna Ljungberg, som är en ledande kraft inom den kvinnliga rösträttsorganisationen, och som från början varit verksamt intresserad för tillkomsten af den nybildade föreningen, uttalar sig i nedanstående artikel om klubbens uppkomst, ändamål och tänkta verksamhet. Af hennes yttranden framgår, att "Kvinnornas diskussionsklubb" är ett led i det energiska och målmedvetna självuppfostringsarbete, som kvinnorna i dessa dagar bedrifva.

FRÖKEN ANNA LJUNGBERG.

FRÖKEN ANNA LJUNGBERG är fullt sysselsatt med det arbete, som medlemskapet i styrelsen för Kvinnornas diskussionsklubb ålägger henne, då jag uppsöker henne för att bedja henne om om några upplysningar om denna nya institution.

Min första fråga gäller när och hos hvem tanken på bildandet af diskussionsklubben först uppstod.

— Ja, säger fröken Ljungberg med en blygsam tvekan i rösten, det hände sig egentligen så, att fröken Anna Lindhagen och jag en vinterkväll under förra året gingo hem tillsammans från något sammanträde, och under vårt samtal kom idén fram. Behofvet af en sådan klubb har gjort sig starkt påmint. Man har begärt den kvinnliga rösträttsföreningens bistånd i kampen mot spritdryckerna, men föreningen har icke ansett sig kunna splittra sina krafter genom att på sitt program upptaga något, som icke hörde direkt till rösträttskampen. Men hvarför skulle det för den skull vara kvinnorna förmenadt att debattera eller yttra sig om exempelvis en sådan sak som nykterhetsrörelsen? Och, för att se saken ur en större synpunkt, när nu kvinnorna eftersträfva inflytande i politiska och kommunala angelägenheter, hvarför då icke ge dem tillfälle att bryta sina meningar mot hvarandra i ordnad debatt, sätta sig in i dagens frågor och taga ståndpunkt inför dem? Då tanken en gång var väckt, kom den före på ett rösträttssammanträde, genomgick sedan den vanliga utvecklingen med kommitté och interimsstyrelse, till dess den, som bekant, fick verklighet på det konstituerande sammanträdet nu i januari.

— Hvad får man betrakta som närmaste förebilden för klubben?

— Det är nog männens Frisinnade klubb. Men därmed vill jag inte etikettera vår klubb såsom frisinnad. En hel del af medlemmarna äro nog frisinnade, men vi sågo ju, hur vid det konstituerande sammanträdet de konservativa drefvo sin vilja igenom, när det var frågan om män skulle få vara medlemmar af klubben eller icke.

— Hvilka ämnen är det, som framför allt komma att upptagas till diskussion?

— Vi skola följa med riksdagsförhandlingarna —

— Och hålla ett öga på stadsfullmäktige?

— Just det, vi skola försöka att sätta oss in i dagens frågor, de kommunala och de politiska, vi skola föranstalta sakliga utredningar och låta dem åtföljas af diskussion. Vi fundera t. ex. på att ta fram proportionalismen till behandling.

— Det blir nog välkommet för många att få detta mystiska begrepp uppklaradt.

— Vi skola också följa med speciellt kvinnornas verksamhet på alla områden. Stryk under *alla,* ty vi äro särskildt angelägna att i klubben samla kvinnor af alla samhällsklasser och bevaka allas intressen.

— Hvad står närmast på dagordningen, och när blir första sammanträdet?

— Skyddslagstiftningen är den fråga, som närmast skall upptagas, och i sammanhang därmed typografernas och stufvarnes ställning. Sammanträdena bli första fredagen i hvar månad under oktober—maj med början i februari.

— Jag har ännu ett par frågor. Hvilken lokal kommer att användas?

— För våra sammanträden tänka vi på att hyra en lokal i Kungsträdgårdsgatan 10. Men vårt önskemål är en egen hyrd lokal, där vi kunde förse medlemmarna med tidningar och tidskrifter och anordna samkväm för att sålunda få till stånd ett verkligt klubblif.

— Har klubben några skickliga debattörer?

— Ja, för att blott nämna ett par, så ha vi ju fröken Anna Lindhagen och så fru Hilda Sachs. Och för öfrigt hoppas vi, att litet hvar skall göra sitt bästa. Det är det, som gäller för oss, och så att hålla ihop.

— Att hålla ihop, ja.

E. —ER.

Omkring Wennerberg-stoden.

JORDMÅNEN tyckes ha varit väl beredd för den idé, som af sångaren Manasse och krönikeskrifvaren Mari Mihi så vältaligt lancerats. Af Idun buren Sverige rundt, har den öfverallt tagits upp med intresse och sympati, med entusiasm till och med. Det har visat sig hvad man kunde vänta: att Gunnar Wennerberg ännu förmår samla kring sitt namn en minnesgod skara, om hvilken man har anledning hoppas, att den icke skall draga sig tillbaka, när tankens förverkligande en gång kräfver ett mera reellt stöd än blott sympati och intresse.

SOM BEKANT var det förslagsställarnes tankar, att *sångarna* landet rundt skulle ta en del af bördan vid insamlandet af medel till Wennerbergstatyn. Det varslar därför godt om framgång, att just ur deras led röster höjt sig, som uppmana till arbete för saken. Så skrifver exempelvis en *"Militär sångarbroder"* i ett bref, som vi haft nöjet mottaga:

"Det gick en varm förståelsens ström, en lifligt medryckande känsla af entusiasm genom hvarje sångens vän vid genomläsandet af brefväxlingen mellan de båda f. d. Uppsalastudenterna i Idun för d. 17 januari. Hvilket härligt varmhjärtadt förslag, som utan tvifvel skall komma att vinna storartad anslutning och lysande framgång från Ystad till Haparanda. En staty i brons af Gunnar Wennerberg, fosterlandsvännen och den oförliknelige tolkaren af

Olycksfalls-försäkrings-bolaget BORE
Grundadt 1888. Stockholm.
Specialitet: försäkring af **enskilda** personer, **bästa** anordningar; **högsta** antal försäkrade.

studentlifvet i den eviga ungdomens stad! Det finns väl knappast ett bildadt hem under nordisk himmel, i hvilket ej hans tonkonst spridt glädje och lyftning. Vi se därför i andanom, med hvilken fröjd sångarbröderna skola fylka sig samman och sjunga fram hans bild i brons under svenska folkets jubel och tacksamhet. Hafven varmt tack, ädle vänner Manasse och Mari Mihi, för eder väckande entusiasm, för edert fosterländska, lifliga initiativ! Hvad det gör godt in i själen, då sådant spirar fram under vintersömnen i gamla Sverige! Det är sådana krafter, som kunna föra oss till en ny storhetstid, ty det land, som hedrar sina store män, det landet växer i samling, kraft och nationalkänsla."

*

I tanke att det skulle främja företaget, om våra konstnärer af mejseln — de närmast sakkunniga alltså — uttalade sig om detsamma, har Iduns redaktion vändt sig till ett antal af våra kända och verksamma bildhuggare för att få idén belyst ur konstnärlig synpunkt. Frågorna voro formulerade i afsikt att få kännedom om vederbörande konstnärs åsikter om förslaget som sådant, om möjligheten för dess realiserande, om den för statyn projekterade platsen och om den form slutligen, som vore för statyn i fråga den lämpligaste.

Af de konstnärer, till hvilka vi vändt oss, ha flere af intresse för saken välvilligt lämnat oss de upplysningar, hvarom vi anhållit. Vi kunna därför redan i detta nummer börja att ge offentlighet åt

våra konstnärers tankar om den föreslagna Wennerbergstatyn.

*

Vi lämna då först ordet åt professor *John Börjeson*, vår framstående statybildhuggare, som i sitt svar låter en tämligen besk humor flöda.

Professor Börjeson skrifver:

Herr Redaktör! Som svar på edra frågor angående Wennerbergsstatyn får jag be eder hålla till godo med följande. Förslaget är bra och bör bli lätt att realisera, ty till den stoden ge vi visst alla gärna våra bidrag.

Någon form för statyn vill jag ej uppge. En ultramodern konstnär skulle troligen framställa honom naken, ridande på en Glunt genom rymden. Kunde man så anbringa några rodinska tummar lite hvarstans, så kunde det kanhända bli ett framstående konstverk. Tidssmaken ligger mycket åt den flygande, flytande och simmande skulpturen.

Platsen vågar jag inte yttra mig om, då jag är för litet lokaliserad i Uppsala för att kunna ha någon bestämd mening därom.

Konstverkets realiserande är ju mycket beroende på den eller dem, som få med saken att göra. Det kan gå fort, men det kan också — liksom med Sturen — dröja en mansålder, för att resultatet slutligen blir att Gunnar Wennerberg liksom han förvisas till landsbygden till stor glädje och förnöjelse för kossorna och infödingarna.

Med utmärkt högaktning
John Börjeson.

*

Sina sympatier för och tankar om förslaget uttalar den talangfulle skulptören *Herman Neujd* på följande sätt:

"Det af tvenne f. d. Uppsalastudenter väckta förslaget att resa en staty öfver Gunnar Wennerberg kommer helt visst att väcka intresse i vida kretsar, den föreslagna platsen tyckes,

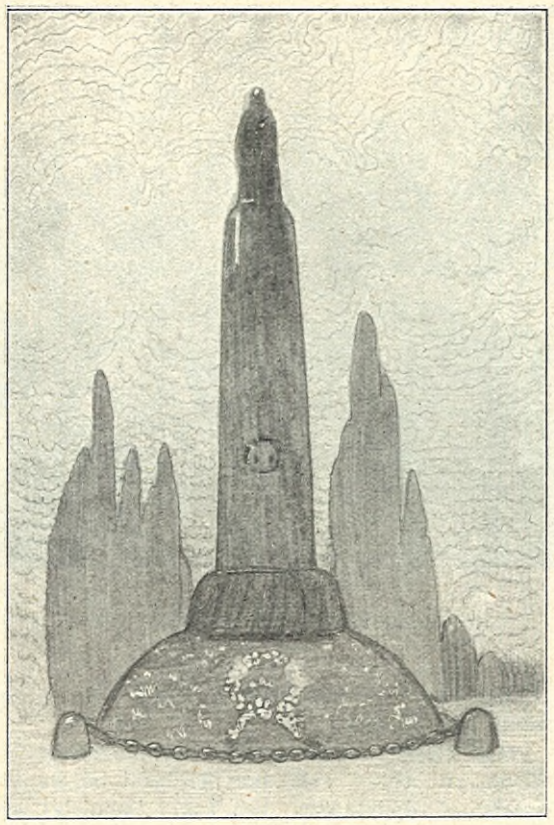

SKISS AF HERMAN NEUJD TILL DEN FÖRESLAGNA WENNERBERGSTODEN I UPPSALA.

efter hvad man kan döma af fotografien, vara lämplig. På redaktionens begäran bifogas en skiss. Den är utförd med tanke på användning af den i studentkårernas ägo befintliga stora porfyrkolonnen.

Herman Neujd.

*

Ehuru våra kvinnliga artister i branschen icke varit benägna att, med den korta betänketid vi kunde unna dem, skriftligen formulera sin uppfattning af projektet, har detta dock i dem varmt intresserade gynnare.

Fröken *Alice Nordin,* hvars namn genast för tanken på en rad präktiga konstverk, finner exempelvis förslaget charmant, liksom hon betraktar dess start såsom synnerligen lyckad. Ur konstnärlig synpunkt anser hon det lyckligast, om minnesstoden finge form af en porträttbyst, eventuellt kompletterad med någon allegorisk figur. Hon antyder äfven, att hon icke skulle vara obenägen att, när saken avancerat, vara med bland dem, som komma att afge förslag till statyn, men pointerar, att idéns förverkligande i första hand beror af penningfolket och i andra hand af konstnärerna.

*

Icke mindre entusiastisk är "Bebådelsens" geniala skaparinna, fröken *Sigrid Blomberg.* Hon bevarar sedan sin elevtid på akademien minnet af Wennerberg såsom icke minst den varmt intresserade konstvännen. Wennerberg var nämligen samtidigt ecklesiastikminister och syntes ofta på akademien. Enligt hennes tanke skulle Wennerbergs ståtliga gestalt ta sig förträffligt ut såsom helfigur, och någon allegorisk figur ansåg hon obehöflig, då Wennerbergs betydelse och gärning icke enligt hennes mening behöfde accentueras genom någon sådan. Fröken Blomberg förklarade sig äfven gärna skola ställa sig i de täflandes led, om saken blefve en prisfråga.

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i hvitt, svart och kulört, sista nyheter
ouppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr.
Sändes tull- & portofritt direkt till privata.
Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl ev.

Londonprofiler.

För Idun af **Elin Wägner.**

HELT VISST ha våra läsare ännu i godt minne det dussin litterära snapshots, som under rubriken "Näbbar och klor" meddelades i senaste årgång af Idun och väckte en berättigad uppmärksamhet genom sin konstnärliga och uddiga utformning. Då vi i dag börja införandet af några välskrifna Londonbilder af samma författarinna, har fröken Wägner, såsom numera närmare bunden vid tidningens fasta redaktion, låtit signaturens täckelse falla och träder läsekretsen till mötes med öppna drag och utsatt namn.

I. Ansiktet.

OMNIBUSEN, som mödosamt banade sig väg den smala Londongatan framåt och endast genom ett ständigt upprepadt underverk undgick att trassla in sig i den stora härfvan af åkdon, omnibusen var, nu som alltid, fullsatt till sista plats. Utanför — det stigande och fallande gatubullret, beledsagadt af den tunga och oviga vagnens skrammel, därinne — fullkomlig tystnad. En 12-årig skolpojke, en liten blodkropp, som den ständiga cirkulationen inom det engelska världsväldets ådernät fört från Capetown upp till London, statskroppens hjärta, satt i ett hörn, fördjupad i ett bref från sitt aflägsna hem. En ung dam på omkring 50 år med röd och hvit hy och yfviga kopparglänsande lockar under Romneyhattens skära rosor och ögon, som aldrig tycktes ha uppfattat annat än den bild hennes spegel återgaf, stirrade stelt och fånigt rakt framför sig. En vacker flicka med korallhalsband på sin bara hals, smutsig hvit sidenblus, genombrutna silkesstrumpor och halsbrytande klackar läste en diger roman från Mudie's. Två slätrakade cityherrar i höga hattar klämde emellan sig en illa klädd kvinna med smutsgrå eastendhy. Envist, med blicken af en, som pinas af tvångstankar, stirrade hon genom de solkiga glasväggarna ut öfver gatorna, som gledo förbi.

Längst inne i vrån, i den barmhärtiga skuggan af lockarna och Romneyhatten, satt slutligen en trasig, mager och hålögd man, en af dem, om hvilka man säger: "han har sett bättre dagar", om inte af annat skäl så därför, att det bär emot att tro det någon människa i all sin tid varit lika nedsjunken i elände. Han, lika litet som de andra, kände sig hågad att bryta tystnaden, han var fördjupad i funderingar, sådana de nu voro. Han inbillade sig, att han kände, huru luften inne i omnibusen

PELSVERK färgas ytterst väl af ***Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.***

var full af tankar, han tyckte, att han andades in dem, ehuru i själfva verket den tjocka luften var bemängd med något mycket mindre subtilt än tankar. Hur skulle det ta sig ut, tänkte han, om alla dessa tysta tankar plötsligt kristalliserades i ljud? Därifrån gick han vidare och önskade, att så skulle ske med alla de tankar, som just i detta ögonblick tänktes i London. Af alla fåvitska önskningar var väl denna den mest fåvitska, ty hur skulle vi kunna lefva, om icke människor genom generationer lärt sig att anse den tåliga eller otåliga tystnaden såsom något självfallet? Men det förstod inte mannen, han önskade, att tankarne skulle få ljud, helt enkelt emedan han ville höra — och hur skulle det varit möjligt? — om det fanns någon, någon enda, som skulle höja ett sådant smärteskrik mot himmelen som han.

I det ögonblick, då han kommit till denna punkt — — — ett slags svar på hans fråga, ett skrik, Herre Gud, ett sådant fasansfullt, skärande, rasande skrik!

Det blir förvirring bland passagerarna, som det väl kunde bli för mindre. Den lille skolpojken från Sydafrika vädrar något muntert och frustar till, men stannar gapande midt i skrattet. Damen i Romneyhatten, som fått en knuff och har ett märke på sin kjol efter en grof och smutsig sko, samlar ihop sina frasande våder, syrligt indignerad, men annars ointresserad, men den vackra flickan med korallhalsbandet släpper i häpenheten mrs Thorneycroft och böjer sig intresserad fram för att få se en glimt af en gatans roman, verkligare, kanske ruskigare än någon hon hämtat i klotband från Mudie's.

Hvad har händt?

En hansomcab har rullat omnibusen till mötes, snuddat förbi den och farit vidare. Hon, som satt så stum och orörlig mellan de korrekta cityherrarna, har därvid råkat se en glimt — — ett ansikte, *ansiktet* — ändtligen efter alla dessa år!

Hon har inte förstånd att pressa in sitt sinnesuppror under den reglementerade tystnaden; i samma ögonblick synintrycket når hennes hjärna, skriker hon till, och snabbare än tanken är hon ute på plattformen. Hon gestikulerar vildt för att få konduktören att stanna, men tänker ej på att vänta, till dess han tillmötesgått hennes önskan, hoppar af i den riktning droskan försvunnit, faller naturligtvis i modden, slår pannan mot trottoarkanten, kommer upp igen och rusar blindvis framåt, följd af passagerarnes nyfikna blickar. Med nedböjdt hufvud springer hon framåt, ger knuffar till höger och får knuffar från vänster, och hela tiden mal hon mellan tänderna de enda ord hon har i sitt hufvud: Kick him, kick him, kick him.

En gatukorsning. Hon lyfter på hufvudet och ser sig oviss omkring. Hon ser tre droskor skynda i rask fart gatan framåt, en tredje viker af åt höger, och ett liknande åkdon står invid en port och väntar.

Förlamad står hon där och stirrar.

— Det finns tusentals cabs, det finns tusentals gator och tusentals män i detta stora London.

Förgäfves.

Nu först märker hon, att hon är smutsig och blodig och trött intill döden.

— Hvar är jag?

Hvart skall jag gå?

EN GATUKORSNING I LONDONS CITY.

Jag är . . . vid Blackfriars' Bridge och — jag skall gå i floden.

Hon släpar sig fram mot bron, långsamt, ty äfven en sådan som hon hejdas i början en smula af dödstanken och söker impulsivt att tänja ut de få återstående minuterna af det lif, som hon går att kasta bort. När hon kommit upp på bron, stannar hon och ser ut öfver staden, som rymt hela hennes lif inom sina gränser, men som icke skall märka, när det släckes i floden.

Efter en grå dag glänser solen fram mot aftonen. Hon ser S:t Paul's jättekupol glimma i kvällsbelysning, ser husen ligga i det mystiskt dämpade skimret af den nedgående solens strålar, hvilka, då de bryta sig mot den eviga rökslöjan öfver staden, framkalla en underbar belysning, som hon skulle kalla konstgjord, om hon kände till någon annan. Hon ser allt detta och ser det dock ej.

— Tusen cabs, tusen gator, tusen män . . .

Hon lutar sig öfver stenbalustraden och ser ner i floden.

— Tusen cabs — —

Då är det någon, som tar henne i armen, och hon skyggar för den långe poliskonstapelns blick, ty hon tror, att han anat hennes uppsåt, och det har han också.

Det är betydligt mörkare på kvällen, då hon smyger sig ner till floden på en annan väg, som leder dit ner vid sidan af bron.

— Vågorna, kylan, döden, tusen cabs — — — — —

Hon vaknade på S:t Thomas' hospital i ett litet rum, där staden sköljer upp vrakstumpar efter de dagliga skeppsbrotten. Stillsamma sköterskor i ljusblått och hvitt ägna här offren för gatans olyckshändelser den första vården och söka, sin plikt likmätigt, men icke förty tämligen ogrannlaga, återbörda misslyckade självmördare till lifvet och Hans Majestäts fängelser.

Många dagar gingo, hon flyttades till en af de stora sjuksalarna med balkonger åt floden. Men ännu visste man icke, om hon skulle bli nog stark att kunna lida straffet för sin gärning. Själf visste hon inte, hvar hon befann sig; för sin syn såg hon endast tusen rullande cabs, som hon förföljde genom en labyrint af gator på jakt efter ansiktet. Och nätter som dagar hörde hon endast det dofva ljudet af hästhofvarnes tramp mot träkubben, när droskorna flydde undan, villade bort henne, lockade henne hit och dit, ty de voro allesamman likadana, och det fanns tusen cabs —

En dag, då läkaren gick sin rund med en sköterska i följe, förfärades patienterna i *S:t Elisabeth's ward* af samma vanvettiga skrik, som en gång skrämt passagerarne i en omnibus. Läkaren, som för resten passerat omnibusen i en droska vid samma tillfälle, stannade förvånad och vände sig mot den bädd han nyss gått förbi.

— Nå, den där stackaren! Han gick fram till kvinnan, som rest sig i sängen och stirrade på honom med ett uttryck, som han icke förstod. I samma ögonblick, som han kom fram, föll hon tungt tillbaka mot kudden.

Han böjde sig ner öfver henne, som icke skulle få aftjäna sitt straff, och fick så syn på något, som ådrog sig hans uppmärksamhet. Han studsade, såg skarpt på henne och — mindes. Sköterskan skickades bort med en befallning, och under hennes bortovaro sysslade läkaren ensam och utan resultat med patienten.

Några minuter senare stod han på balkongen och såg ut öfver floden och parlamentshuset på andra sidan. *Big-Ben* markerade långsamt, liksom en begrafningsklocka, inträdandet af en ny timme, i hvilken en patient där inne icke skulle ha någon del, efter som för henne icke mera fanns tid eller rum, icke heller sorg, icke heller gråt — —

Han väntade, till dess klockan tystnat, såg sig om med en snabb blick och kastade sedan, med användandet af all sin styrka och skicklighet, en ring ned mot samma flod, som vägrat att ta emot henne, som burit den. Han ansåg det säkrast, ty om han icke misstog sig, var hela hans namn ingraveradt i densamma.

Burmeisterska huset i Visby.

För Idun af **D:r John Kruse.**

(Forts. fr. föreg. n:r.)

HUSETS ÅLDERDOMLIGA TYP visar nog hän på slutet af 1500- eller början af 1600-talet. Själfva konstruktionen, liggande knuthugget stockvirke, kan närmast betraktas som uppsvensk—exempel äro bl. a. den från Gustaf Vasas historia bekanta Ornässtugan i Dalarna samt flere gamla bondstugor på Skansen, t. ex. Vingåkersstugan — men denna konstruktion på hvilken man på Gottland har åtskilliga exempel, bevisande förbindelserna med det svenska fastlandet (t. ex. det i Burmeisterska husets grannskap belägna s. k. "Gamla residenset", hvars konstruktion dock döljes under kalkrappning), har kombinerats med gaflar i korsvirke, ett drag som, först under restaureringen upptäckt på den från murgröna fria norra gafveln och återställdt, visar hän på inflytelser söderifrån, närmast Skåne och Danmark, där såväl bondgårdarna på landet som borgarhusen i städerna brukade utföras alltigenom i korsvirke. I likhet med Ornässtugan har Burmeisterska huset varit försedt med en svalgång till öfre våningen. Spår af bjälkar, som uppburit en sådan, upptäcktes nämligen under restaureringen på husets baksida, som utgör innervägg i ett intill det större huset liggande mindre hus åt gårdssidan. Nedre våningen af detta mindre hus är samtidig med det större huset, det ser man däraf, att de gamla väggmålningarna här äro anbragta direkt på de grofva liggande stockarne äfven på den innervägg, som utgör det större husets ytterväg. Men öfvervåningen, där väggmålningarna utförts på panel, är senare än det stora huset,

Ungdomlig och frisk hy! M. ZADIGS PRISBEL. NEUTRALA LANOLIN-CRÈME-TVÅL ÄR VÄLGÖRANDE, MILD OCH BEHAGLIG FÖR HUDEN! • • •

ty under panelen finner man här på den sida, som är det stora husets yttervägg, de nämnda spåren af en svalgång.

Svalgången och därmed tvifvelsutan sammanhängande yttre fritrappa upp till öfvervåningen är ett mycket åldrigt drag — på gamla apoteket i Visby, hvilket antages förskrifva sig från 1200-talet, sågos ännu för en del år sedan, såsom en gammal gubbe meddelat general Björlin, ute på muren kvarsittande bjälkar, hvilka en gång uppburit trappan till de öfre våningarna. I dessa gamla tider spelade ju försvarssynpunkten äfven för privathus en väsentlig roll; en trätrappa kunde vid fara lätt tagas bort. Den inre förbindelsen mellan våningarna uppehölls väl vid sådana tillfällen tillsvidare medels lösa stegar, och lyckades fienden intränga i bottenvåningen af det spärrade huset, kunde man söka försvara sig från den isolerade öfre våningen, så länge det gick.

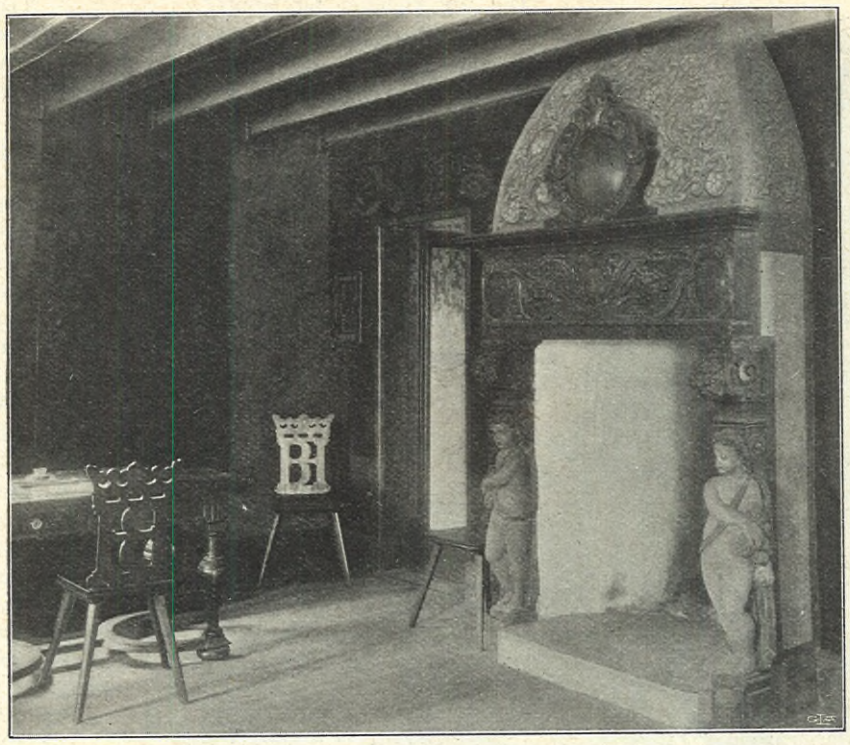

STORA SALEN PÅ NEDRE BOTTNEN MED DEN ÅTERFÖRVÄRFVADE PRAKTKAMINEN.

Visar sålunda Burmeisterska huset drag från såväl nordligt svenskt som sydligt danskt håll — främst genom dess egendomliga kombinering af liggande stockvirke med gaflar af korsvirke, en kombination som jag endast kunnat återfinna i ett enda hus i Visby, nämligen det lilla som ligger i södra delen af staden och vetter mot 3:ne gränder: Björn-, Ren- och Elefantgränd och är utrustadt med gaflar af samma slag (med snedt ställda rutor) som den norra gafveln i det intressanta korsvirkeshus, som från S:t Hansgatan flyttats till Burmeisterska husets tomt vid Strandgatan — så är totalformen närmast dansk eller skånsk, särskildt genom den blott helt litet utskjutande öfre våningen. Det är ett danskt eller skånskt köpmanshus eller bättre bondhus, Burmeisterska huset liknar till det yttre, och som vi snart skola se finnas äfven inomhus spår af en målad dekoration, som torde vara äldre än den af Burmeister 1653—1661 utförda och har beröringspunkter med Skåne och Danmark.

Men vi träda från Strandgatan inom porten till det gamla huset, hvars lilla åt Donnersplats vettande trädgårdstäppa, fordom utsträckt ända bort till Donnerska huset, n. v. riksbanken, vi redan beunrdat för dess lummiga mullbärsträd och massor af murgröna. Vi komma då först in i den åt Donnersplats vettande stora salen på nedre botten, hvilken återställts af general Björlin och nu användes till expeditionsrum för Gottlands turistförening. Det väldiga, rätt låga rummet är försedt med bjälktak samt väggmålningar på panel och har under den sista restaureringen återfått sin gamla praktkamin i barockstil af sandsten, rikt skulpterad och målad i röda, gröna och gula färger, hvilken, antagligen på 1850-talet, förirrat sig till en bondgård på södra Gottland, hvarifrån den 1893 genom landssekreterare Hambræus köptes till Fornsalen. Denna kamin har tvifvelsutan liksom de andra vackra sandstensspisarna i huset uppsatts af Burmeister, före hvars tid huset helt säkert blott hade en enda eldstad och värmekälla, den väldiga bakugnen i köket på nedre bottnen. Taket, dateradt 1653, har haft en rik dekoration i målning, men spåren däraf voro för få för att ge tillräcklig ledning vid restaureringen, hvarför mellanrummen mellan bjälkarne strökos i en grön ton, medan bjälkarnes undersidor målades med ornamentala motiv hämtade från stora salen i våningen en trappa upp.

Väggmålningarna i detta rum äro utförda i olja på panel och svåra att se genom sin mörka ton. Emellertid äro de intressanta och lönande nog att studera. Det är skogstapetliknande stora landskap visande fruktbara nejder med väldiga löfträd, långsträckta höjder, slott, kyrkor, jägare, bönder och djur. Kavaljererna äro klädda i läderkyller och toppiga, vidbrättade hattar. På ett ställe står en barhufvad skönlockig yngling gömd bakom ett träd och tittar på en liten springande hund, vid hvars svans han bundit en oxblåsa. Bakom hunden reser sig i skogen ett slott bestående af flere sammangyttrade släta hus med höga tak, ett högt smalt rundt midteltorn, som behärskar hela komplexen likt tornet Tre kronor på gamla Stockholms slott, samt ett väldigt rundt hörntorn med stora 4-kantiga fönster i 2 rader upptill och låg lanternin, en typ som lifligt erinrar om Kungshusets i Stockholm åt Mälarsidan vända runda hörntorn. Några knappt tillmätta eller afskurna figurer invid fönstren tyda på, att desamma blifvit utvidgade i senare tider.

Vi inträda nu i bottenvåningens andra stora rum, uppkommet, som förut blifvit sagdt, genom sammanslagning af boden och köket samt nyordnadt af general Björlin, som äfven ditsatt den vackra sandstenskaminen från 1650, omålad, men med delvis förgyllda ornament, hvilken, antagligen från "Gamla Residenset", hamnat på vinden till Donnerska huset. Detta rum användes nu till turistföreningens läsrum. Efter mönster från Bergen har man inbyggt ett s. k. kansli i rummets ena hörn, där den gamla bodluckan utåt Strandgatan befinner sig, och sålunda genom detta höga skrank, som upptill lifvas af små svängda barock-kolonnetter, bildat ett litet butikrum. Måhända kommer någon gång butikluckan utåt gatan att slås upp och, liksom i gamla dagar, göra tjänst som boddisk.

Intill detta stora rum ligger i det lilla huset åt gården ett litet rum, nu upplåtet åt en utställning af hemslöjdsprodukter, hvilken synes sammanförd väl mycket på måfå och alls icke visar något för Gottland karaktäristiskt. Här befinna sig väggmålningar, utförda icke på en lodrät brädbeklädnad som för öfrigt i hela huset och äfven i denna tillbyggnads öfre våning, utan direkt på de grofva liggande stockarne, en omständighet som visar att denna gårdslängas nedre våning måste ha byggts samtidigt med det större huset. Sannolikt har detta anspråkslösa uthus, ofvanför hvilket, som förut nämndt, gick en svalgång utanpå det större huset, varit användt som lagerrum för butiken.

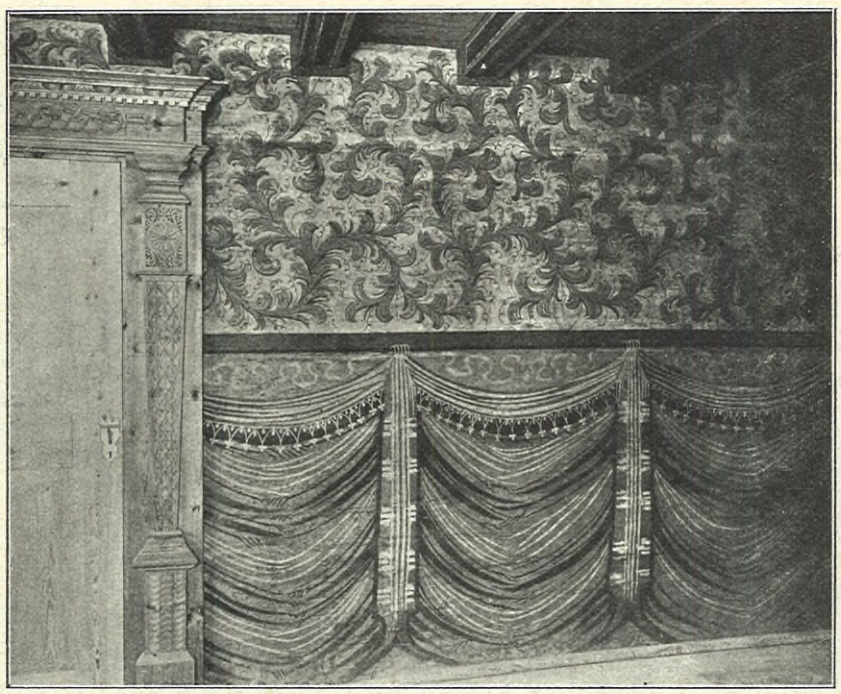

VÄGGDEKORATION I DET LILLA RUMMET PÅ NEDRE BOTTNEN I DET MINDRE HUSET ÅT GÅRDEN, ANBRINGAD DIREKT PÅ DE GROFVA LIGGANDE STOCKARNE.

Väggmålningarna äro emellertid mycket märkliga. Öfverst till något mindre än rummets halfva höjd upptages väggytan af ett åt båda håll i mjuka svängningar böjdt bladornament af palmartad form samt med smala gripare som på vinrankor, det hela i blågrått mot hvit bakgrund. Nedtill begränsas detta väggens öfre fält af ett bredt band i rödt, under hvilket följer ett draperimotiv i öfvervägande blågrått med isättningar af rödt och hvitt samt prydt upptill af smala fladdrande band, imiterade ringar och ett slags hvita fransar, bildade af små gotiska spetsbågar med klöfverbladsbaser. (Ett i mönstret nästan identiskt måladt draperi i ett Malmöhus, som skall vara uppfördt 1520, finnes afritadt af Mejborg i hans bekanta bok Gamle danske Hjem.)

(Forts.)

LUZERN
Förnäm vistelseort under sommaren.
G:D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersiön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis

OTTO STRANDMAN I SIN ATELJÉ, SYSSELSATT MED PORTRÄTTMEDALJONGEN AF FRU BENEDICKS.

En timme hos Otto Strandman.

UPPGIFTEN att skapa en för Gustaf-Adolfskapellet vid Lützen afsedd relief af konung Gustaf II Adolf är väl en af de mest hedrande, på samma gång som mest inspirerande, som kan anförtros en svensk konstnär. Den har lämnats åt skulptören Otto Strandman, som just i dagarne fullbordat sitt arbete, och vi öfverlåta åt våra läsare att bilda sig ett omdöme om, huru han lyckats.

KLOCKAN FATTAS några minuter i den utsatta tiden, då jag står utanför bildhuggaren *Otto Strandmans* ateljé högst uppe i ett hus vid Gamla Kungsholmsbrogatan. Jag stannar därför ett ögonblick i förstugan och ser genom trappfönstret den sena och sömnniga vintersolen stiga upp öfver stadssilhuetten, men det blir för drygt att vänta på posttornets senfärdiga minutvisare, och jag ringer på.

Om jag kommer för tidigt?

— Visst inte, försäkrar fru Strandman, här är eldadt och varmt, och tekitteln står redan på kaminen.

— Ja, här har jag haft min stora Gustaf-Adolfs-relief ända till för ett par dagar sedan, då den sändes bort för att gjutas af, berättar herr Strandman, och det är riktigt tomt efter den, jag har arbetat på den sedan i november, och den tog upp så godt som hela ateljén och hela mitt intresse.

— Hur stor är den?

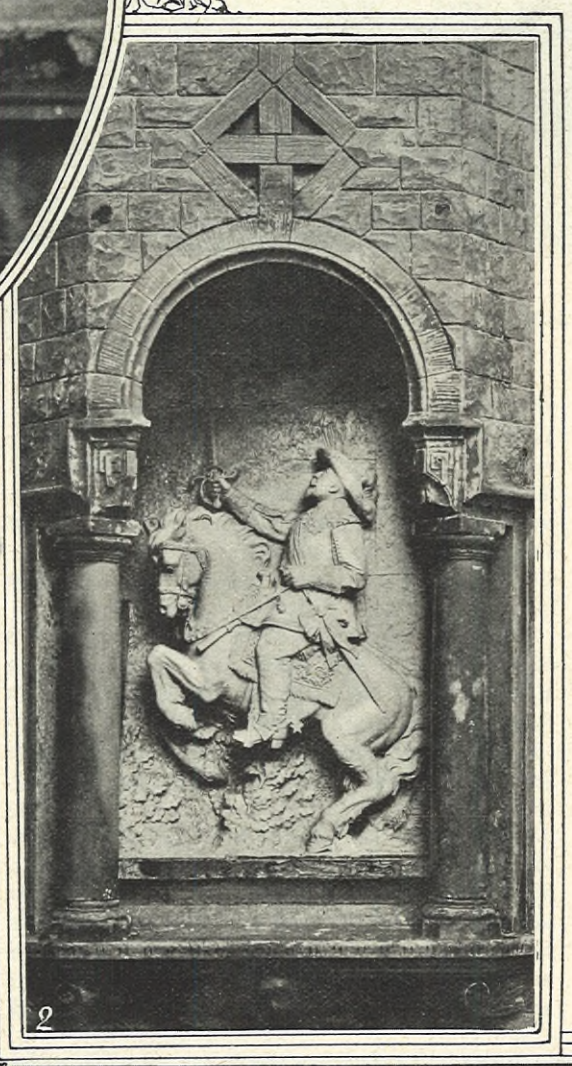

— 2,90 × 2,05, och då kan ni tänka er i den här omgifningen.

— Det var just om omgifningen, d. v. s. den tänkta omgifningen, jag skulle vilja höra litet.

Med hjälp af en gipsmodell af Gustaf-Adolfskapellets gafvel, en del ritningar och sin fru konstruerar nu hr Strandman beredvilligt upp för mig en framtidsbild, som tar sig ut ungefär så här:

På sluttningen i skogsbrynet och omgifvet af planteringar ligger kapellet med gafvelfasaden utåt Lützenslätten och Schwedenstein. Gafveln har tre hvälfda portar och ofvanför dessa, på 10 meters höjd, kommer Gustaf-Adolfs-reliefen i sin djupa nisch såsom fasadens enda, men värdiga utsmyckning.

Den kommer att huggas i sten i flere block, som sedan sättas in i muren samtidigt med att muren reses, berättar man mig vidare. I hög relief kommer han så att sitta där på sin stegrande gångare, han, som i striden aldrig hade annat harnesk än sin Guds beskydd, blicken riktad uppåt och i handen det svärd, han in i det sista drog för sin goda sak.

Men från konstverket till konstnären!

Jag ber hr Strandman om några upplysningar om honom själf, han tycker ej, att han har mycket att berätta, men får slutligen vidgå, att han är född att börja med och det i Göteborg 1871.

— Och när började studierna?

— Skrif att de började genast, säger fru Strandman lifligt, eller rättare, att man knappast kan tala om någon början. Som liten pojke modellerade han leksaksdjur af klister, och dem måste ni se.

Klisterdjuren förevisas, och förbluffande väl gjorda äro de. Efter klisteråldern kom vaxåldern, och från den har herr Strandman ett helt menageri. Det är fart och rörelse i dessa hästar och tigrar och elefanter och samtidigt — hvilken fenomenal och rörande omsorg nedlagd på detaljerna. Man ser genast i dem förebilden till de läckra och graciösa miniatyrsaker, som konstnären längre fram skapat. Mellan 1891 och 1895 gick hr Strandman på konstakademien och lämnade den med kungliga medaljen. 1896 gjordes ett så fullmoget konstverk som "Kyssen", 1898 den vackra kvinnofiguren "Längtan". I januari 1899 reste

2. OTTO STRANDMANS GUSTAF II ADOLF-RELIEF, INFOGAD PÅ SIN PLATS I MUREN TILL LÜTZENKAPELLET. 3. HR OCH FRU STRANDMAN I ATELJÉHÖRNET. 4. FRÅN OTTO STRANDMANS ATELJÉ. LÄNGST TILL VÄNSTER: BÅL, SEDAN: STATYN "LÄNGTAN", HOFOPERASÅNGAREN W. HAMMAR VID LUTAN, PORTRÄTTBYST AF FRU STRANDMAN, DRIFVET SILFVERFAT OCH FONTÄNGRUPPEN "HUMMERFISKAREN". FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

konstnären med sin unga fru söderut och har sedan med ett års afbrott vistats utomlands till hösten 1905. Under denna tid har han ett par gånger haft stipendium. Tiden har tillbringats i Paris och framför allt i Italien, och intressanta resor ha gjorts till Spanien och norra Afrika.

Det märks på deras tal, att herr och fru Strandman ha sina hjärtan i södern. Fru Strandman talar om Florens och Rom och Italiens sol och blommor, så att isen smälter på de igenfrusna glasrutorna i ateljétaket. Och det dröjer nog ej länge, förrän det bär af igen, först till Lützen, där sista handen skall läggas vid reliefen, och så "hem till Rom".

Men först kanske en separatutställning — —

För ögonblicket är hr S. sysselsatt med att fullborda två porträttmedaljonger af brukspatron och fru Benedicks på Gysinge. Under arbete äro också två fat af silfver med relieffigurer i drifvet arbete och en vinbål, som ännu ej hunnit öfver gips- och lerstadiet, men som lofvar att en gång bli något i sitt slag utsökt. Konstnären förstår att i denna sin Kleinkunst finna uttryck för en humor, som är älskvärd och försynt som hans eget kynne, och som passar förträffligt för genren.

Bland hans senare arbeten må nämnas en porträttbyst af hans fru och en vacker fontängrupp, som varit utställd i München men aldrig i Sverige. Den är med sin präktige centaur och sin lilla näpna vattennymf med hummerkropp en fyndig variation af fontänmotivet, och det vore säkert ett lyckligt grepp, om man försäkrade sig om den för hvad hr Strandman kallar "en af Stockholms många tomma bassänger".

— Och nästa stora arbete?

— Blir en grupp efter den här skissen. Den skall heta "Bekymmer", säger fru Strandman med ett så gladt leende, att dess solsken följer mig, äfven sedan jag lämnat ateljén och på gatan omsvepes af januaridagens gråkalla luft.

Det har dragit ihop sig till snöväder, medan vi i halfannan timme talat om konst och Italien — — Italien — —

CAFOUR.

FRU EMMA MEISSNER OCH HR CARL BARCKLIND SOM "DEN GLADA ÄNKAN" OCH GREFVE DANILO PÅ OSCARSTEATERN. ATELIER JÆGER FOTO.

Af den gamla stammen.

UNDER DENNA rubrik ha vi sammanfört nekrologerna öfver tvänne nu bortgångna kvinnor, hvilka hvar på sitt område under ett långt lifs verksamhet ådagalagt karaktärsegenskaper, som röja, att de voro af gångna tiders kärnmänniskor.

I DEN HÖGA åldern af 81 ½ år afled den 7 januari en för den äldre stockholmska generationen väl bekant personlighet, *fru Ingeborg Löfdal*, född *Åkerlind*. Hon var född i Vingåker, där hon ock på sin egendom Violalund, som hon förliden vår inköpte, fick utandas sin sista suck.

Vid 6 års ålder kom hon till Stockholm, upptagen som fosterdotter hos sina anförvanter, fröken Westin och hennes kusin, den framstående porträtt- och historiemålaren, professor Fredrik Westin. Hon fick en efter den tidens förhållanden utmärkt vårdad uppfostran och intog i sin ungdom en mycket framskjuten plats i Stockholms societetslif, i synnerhet inom dess litterära och artistiska kretsar, i hvilka hon genom sina släktingar infördes.

I sin ungdom ägnade hon sig bl. a. åt konstbroderi, hvari hon uppnådde en sällsport färdighet. Också var hon känd som en af Sveriges skickligaste brodöser, hvarom många alster af hennes hand bära vittne.

År 1850 ingick hon äktenskap med dåvarande löjtnanten, sedermera kaptenen vid Vendes artilleriregemente, fil. doktor O. M. Löfdal, känd för sin mångsidiga begåfning och dessutom en framstående tecknare och målare. Med sin man bosatte hon sig först i Kristianstad och sedan i Landskrona, och på båda dessa platser gjorde hon sig bemärkt icke blott för sin sällsporda fägring och spiritualitet, utan kanske ännu mer för den hjärtats godhet, den älskvärdhet och anspråkslöshet, som utmärkte henne, och hvarmed hon tjusade alla, såväl hög som låg, och detta ännu in i sena ålderdomen.

SELMA LAGERLÖFS »EGNA HEM» I FALUN.

FÖRFATTARINNAN Selma Lagerlöf har i dagarne inköpt f. d. bergmästaren Wetterdals vackert belägna gård på kyrkbacken vid Falun. De här meddelade bilderna äro för Iduns räkning tagna af Wiklunds ateljé och ge en god föreställning om den gamla hemtrefliga gård, som nu går till mötes världskunnighet, i glansen från vårt främsta kvinnliga diktarnamn. Hela Sverige önskar tomtebolycka!

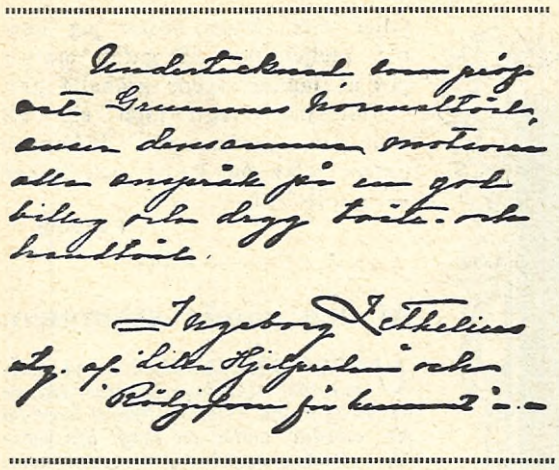

Undertecknad dom pigg
det Grumme kommittén,
emen dessamma omtanke
allen omsorg på en god
billig och dygg tvätt- och
bastkittel.

Ingeborg Löfdal
Ly. af. Lilla Hjälpen och
Rädisan på kommit.

INGEBORG LÖFDAL.

Änka sedan 11 år tillbaka har hon de senare åren varit bosatt i Stockholm. Hennes hem, ett fullständigt museum, prydt med en massa målningar såväl af hennes man som af hennes släkting, professor Westin, var äfven här, likasom förut i landsorten, ovanligt gästfritt, och hon själf, ungdomlig och spänstig till själ och kropp, den mest älskvärda, förekommande värdinna.

I våras inköpte hon, som redan är nämndt, egendomen Violalund, ett litet tusculum, dit hon om somrarne ämnade draga sig tillbaka. Vintrarne tänkte hon dock fortfarande tillbringa i hufvudstaden, för att där njuta af teatrar, konserter och föreläsningar, hvaraf hon var lifligt intresserad. Hon kom dock aldrig nu hit upp. Kort efter återkomsten från en utländsk resa insjuknade hon och fick snart nog somna in i den sömn, från hvilken det icke gifves något jordiskt uppvaknande. Frid öfver hennes minne! Det skall helt visst sent, om ens någonsin, blekna hos dem, som haft förmånen att känna henne, denna nobla, blida, älskliga kvinna.

Hennes stoft fördes till Stockholm, där det nedsattes i den på Nya kyrkogården befintliga familjegrafven.

Närmast sörjes hon af tvänne söner, f. d. kaptenen vid Karlskrona grenadjärregemente Emil Löfdal och sjukgymnasten August Löfdal.

L. M. G.

*

I SLUTET AF förra året afled i Luleå fru *Augusta Linder*, f. *Falck*. Med henne ändades ett lif, på intet sätt i vanlig mening lysande och storartadt, men ett lif ovanligt rikt på frid och förnöjsamhet i lifvets mötande svårigheter.

År 1833 föddes hon i staden Piteå. Föräldrarne voro rådmannen F. G. Falck och dennes maka f. Strandberg.

Redan tidigt drogs den unga Augustas håg till filantropisk verksamhet. Därför när på slutet af 1850-talet Svenskt sällskap för lappsk mission sökte föreståndarska för barnhem i Västerbottens lappmark med station i närheten af Lycksele, kände hon sig manad att antaga denna plats. Lärde sig fördenskull lappska språket och skötte detta hem i flere år, eller tills hemmets underhåll indrogs eller det möjligen förlades till annan ort.

Augusta Falck, som under tiden ingått äktenskap med handl. Erik Linder, i hvilket äktenskap föddes 6 barn, blef dock fort nog änka och lämnad i mycket torftiga omständigheter.

Boet kom i konkurs, fordringsägarne uppe i fjällbygden voro kanske inte alltför blödiga, bl. a. har berättats, att efter en auktionsdags slut låg minsta barnet på tomma vaggbottnen, sängkläderna voro bortsålda.

AUGUSTA LINDER.

Fru Linder, som var mycket musikalisk, försökte nu försörja sig och de sina med musik- och andra privatlektioner hos platsens ståndspersoner. Eleverna voro dock ej många, afstånden stora och skidföret inte alltid det bästa. Lefvebrödet var knappt, men sympatierna och medkänslan för den blida, gudfruktiga änkan stora. Så mången hjälpsam hand räcktes henne i dessa bekymmerfulla tider. Efter en 15 års vistelse däruppe beslöt hon sig för flyttning till hemorten Piteå. Kall var vintern, då flyttningen skedde, lång var vägen, visst behöfdes barnens kläder ökas på under resan af vänliga gifvare, men lyckligt gick färden, och det förunderliga må nämnas, att de kommo fram rikare än de börjat resan. — Vänner, som besöktes mellan de långa skjutshållen, lämnade ofta sina hästar för några mils resa och förstärkte dessutom reskassan. Hemorten blef nu som sagdt hennes vistelseort. Alla svårigheter voro ju inte därmed öfvervunna, men fru L. hade sin styrka i sin stora, allt öfvervinnande förtröstan på Guds hjälp, sin lefvande kristendom, och det bar henne framåt mot en bekymmerfri ålderdom. Hennes barn ha nu god och bärgad ställning i lifvet. De sista tio åren hade hon sitt hem hos yngste sonen, ömt vårdad af en dotter. Intill slutet bibehöll fru L. oförminskade själskrafter, fast kroppen länge var svag. Följde i litteraturen gärna med sin tid, ännu senast i sommar kunde man på hennes bord finna Tolstoys arbeten bredvid t. ex. Elsa Törnes. Trots årens mängd var linnebrodyr också hennes mest omtyckta handarbete, hvilket obestridligt bevisar goda ögon. Och med goda ögon och stilla sinne såg hon på allt i världen. Måtte många svenska kvinnor vilja likna henne. Frid öfver hennes minne!

—s.—

EN EMELIE HÖGQVIST-STATYETT.

EN PRYDNAD FÖR DEN NYA NATIONAL-TEATERN.

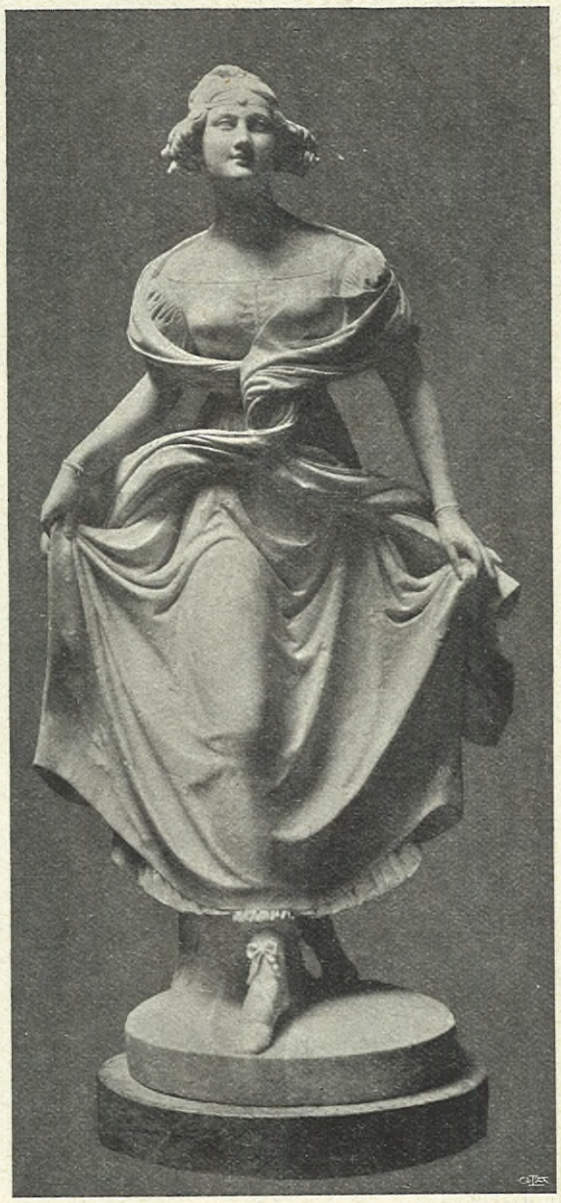

A. BLOMBERG FOTO.

I KONSTAKADEMIENS förstuga är f. n. uppställd en statyett af Emelie Högqvist, utförd af Byström på beställning af Oscar I. Den graciösa och läckra marmorbilden framställer skådespelerskan som Aventurine i det lilla franska lustspelet "Polkan". Denna muntra lilla roll tillhörde hennes mest uppskattade, och det var i densamma hon tog afsked af publiken den 7 december 1845, innan hon reste till södern, hvarest hon kort därefter afled i Turin.

Statyetten kommer nu att uppställas inom den nya nationalteatern, hvarest konstverket såväl genom sin skönhet som i följd af sitt teaterhistoriska intresse blir en mycket lämplig prydnad. Den fina skulpturen, som hittills stått på Haga slott, har tillhört änkehertiginnan af Dalarne, hvilken nu aflåtit den till teaterkonsortiet.

Iduns kvinnostipendium.

VID SAMMANTRÄDE å Konstnärshuset i måndags afton emellan ledamöterna af den kvinnliga akademi, sammansatt af utvalda representanter för det svenska kvinnoarbetet på olika kulturområden, som äger att utdela det af Idun instiftade årliga stipendiet å **ett tusen kronor till belönande eller främjande af någon förtjänstfull kvinnlig gärning,** beslöts att för året tilldela detsamma åt föreståndarinnan för Fredrika Bremer-förbundets byrå i Stockholm

Fröken Gertrud Adelborg.

Som detta nummer af Idun redan var pressläggdt, då Akademien samlades, hinna vi för dagen endast införa detta korta meddelande, men skola i nästa nummer återkomma till en närmare redogörelse för Akademiens sammanträde och de synpunkter, som för densamma varit afgörande vid stipendiets utdelande.

Samtidigt hoppas vi kunna få bringa ett nytaget porträtt af fröken Gertrud Adelborg, hvars utomordentliga arbete till den svenska kvinnovärldens fromma för öfrigt är så kändt och uppskattadt, att den förtjänta utmärkelsen helt visst kommer att hälsas med lifligaste acklamation öfver allt i vårt land.

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS

Stockholms barnmorskors pensionskassa.

I ALLDELES SÄRSKILD grad värd uppmärksamhet torde det upprop vara, i hvilket fyra af hufvudstadens mera framskjutna läkare vädja till den allmänna offervilligheten till förmån för Stockholmsbarnmorskornas pensionsfond. I den resumé af uppropet, vi här nedan lämna, angifvas undertecknarnes synpunkter, stödda af de vältaligaste sakuppgifter.

Få ha väl ett så tungt och uppslitande yrke som barnmorskan och få äro väl mera förtjänta af en ekonomiskt tryggad ålderdom. Och dock, heter det i uppropet, arbeta de flesta barnmorskor under skuggan af de mest tröstlösa framtidsutsiker. Stockholms barnmorskor ha visserligen en pensionsfond, som insamlats på privat väg och underhålles genom barnmorskornas årsafgifter, men fonden är otillräcklig för att alla delägarinnorna skola kunna erhålla den till 200 kronor bestämda pensionen, då de uppnått föreskrifven ålder eller 60 år. För närvarande utgå 10 dylika pensioner, men barnmorskor, som redan uppnått pen-

SPECIALAFFÄR FÖR DAMARTIKLAR · FREJA-MAGASINET · HUMLEGÅRDSGATAN 18 DROTTNINGGATAN 29

sionsåldern, måste vänta på pensionsrum, till dess någon pensionär aflider och lämnar plats. Vore icke Stockholmsbarnmorskornas pensionskassa värd att ihågkommas af förmögna personer, som vilja skänka någon summa till välgörande ändamål? I uppropet riktas också en uppmaning till hvarje mor, som ömmar för den kvinnas öde, som en gång varit henne själf till tröst och hjälp, att med en gåfva bidraga till förökande af pensionskassan för hufvudstadens barnmorskor.

Uppropet är undertecknadt af Klas Linroth, generaldirektör i K. med.-styrelsen, Herm. Petersson, medicinalråd, Mårten Sondén, professor, och Edv. Alin, med. dr.

Det lär vara meningen att under loppet af februari månad anordna en basar till förmån för här angifna behjärtansvärda ändamål.

*

Skick och oskick?

JAG SATT inne på ett apotek efter stängningen i väntan på medicin för min sjuke man. Dörren var därför ej låst, men tillstängd.

Ett sällskap på tre personer, två unga flickor med åtföljande kavaljer, kommo in. Den äldre af flickorna erhöll på begäran rosenvatten för 25 öre, "emedan" — som den tjänstgörande farmaceuten sedan förklarade för mig — "det ju måhända skulle användas som ögonvatten och för öfrigt stod upptaget i farmakopén."

Den andra flickan drog fram en tomflaska och begärde för 25 öre parfym. Ett alltför artigt, men bestämdt "nej" blef svaret, åtföljdt af förklaringen att parfym "sälja vi ej om nätterna".

Då frågade kavaljeren med ett öfverlägset, rent af utmanande leende, om *han* kanske kunde få en 70-öres flaska salubrin. Samma artiga men bestämda "nej".

På min uttalade åsikt, att rosenvattnet ej heller borde hafva lämnats, svarade den vakthafvande som sagdt att det möjligen skulle användas som ögonvatten och tillade: "Parfymen var då absolut onödig och hvad salubrinen beträffar, vill jag ej taga på mitt ansvar att genom utlämnande af den nattetid gifva den hos allmänheten sken af *medicin*. Men omöjligt är ju ej att jag för salubrinvägran kan få obehag från min principals sida".

Nu vill jag till Iduns ärade läsekrets framställa följande frågor:

1. Kan den vakthafvande anses ha handlat orätt eller på något sätt inkorrekt genom att vägra parfym och salubrin nattetid?
2. Kan det anses från allmänhetens sida rätt att för dylika saker nattetid besvära en vakthafvande, som under den gångna dagen haft c:a 12 timmars sträng och *ytterst ansvarsfull tjänstgöring?*
3. *Kunna ej vi kvinnor med litet god vilja och eftertanke göra något för att skänka en välbehöflig hvila åt dem, som i högre grad än de fleste andra samhällets arbetsbin äro i behof af den?*

Enligt min mening var den vakthafvandes uppträdande fullt *"chic"*, de tre nattkundernas ett fördömligt *oskick.*

Har jag rätt?

FRU MIA N.

*

Våra barns klädedräkt.

AF LIFLIGT intresse för de reformtankar Elsa Törne framkastar i sin sista bok Solidar II rörande lämpligare klädedräkt åt våra barn, vänder jag mig till Iduns läsarinnor för att om möjligt få i gång ett meningsutbyte i denna sak. En ändring på detta område är högst nödvändig. Ett barn bör ha en enkel, men klädsam dräkt för att kunna känna sig obesväradt vid arbete och lek, en dräkt, som ej blir totalt förstörd af några smutsfläckar eller på grund af olämpligt snitt lätt kan rifvas sönder. Inom öfverklassen tillämpar visserligen en del mödrar praktiska idéer, men folk i allmänhet tyckes ej ännu ha kommit under fund med, att barnens kläder både i praktiskt och hygieniskt afseende böra vara tillfredsställande. De sämre lottades barn isynnerhet behöfva starka kläder, som lätt kunna tvättas för att ej bli uppsamlare af kanske årsgammal smuts. Den, som kommer in i t. ex. en skolklass, där barn från mindre bemedlade hem åtnjuta undervisning, hur frapperas han ej af den gräsliga atmosfären i läsrummet. Då numera åtminstone i städerna effektiva ventilationssystem äro införda vid skolorna, är orsaken till den förskämda luften nästan uteslutande barnens orena kläder. Detta förhållande inverkar menligt på såväl barnens som lärarens hälsa och visar, att en snar och genomgripande reform bör genomföras.

Hoppas, att mödrar, sömmerskor, handarbetslärarinnor och andra, som syssla med barnsömnad, ville framkomma med förslag, som kunna accepteras af alla samhällsklasser.

INTRESSERAD.

DEN ALTHINSKA MÅLARSKOLAN, som i dagens nummer annonserar sin verksamhet, är icke obekant för Iduns läsekrets. I nr 30 för år 1903 presenterades den nämligen af J. Nordling i en illustrerad artikel med rubriken *En målarskola.* Den ansedda och mycket besökta skolan ledes fortfarande efter samma principer af öfverläraren vid Tekniska skolan, artisten C. Althin. Genom införandet af elektriskt ljus i ateljeerna är dessutom numera tillfälle beredt för eleverna vid skolans aftonkurser att göra studier efter lefvande modell.

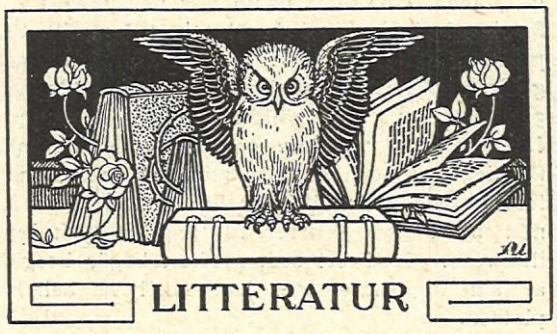

ORD OCH BILD, den af *Karl Wåhlin* utgifna illustrerade månadsskriften, har i dagarna utsändt det första häftet af sin sextonde årgång. En blick på dess gedigna innehåll anger, att tidskriften fortfarande som hittills söker sin publik företrädesvis bland finsmakare på alla konstområden, och att den förfogar öfver pennor, som representera spetsarna hvar och en inom sitt fack. Vi möta sålunda i häftet en uttömmande, rikt illustrerad artikel om Ernst Josephson af Klas Fåhræus, en novell, "Det evigt manliga" af Per Hallström, en förträfflig teaterrevy af Carl G. Laurin o. s. v.

Ord och Bild torde för öfrigt numera knappast behöfva någon anbefallning — dess ledande plats inom vår tidskriftslitteratur är fastslagen och alltjämt med framgång häfdad. Den nyligen afslutade årgången har också värdigt stått vid sidan af de föregående, och det utdrag ur 1906 års innehåll, som följer föreliggande häfte, ger en imponerande öfversikt öfver den välskötta tidskriftens konstnärliga och litterära resurser.

Syndabocken.

Berättelse af **August Strindberg.**

(Forts. fr. föreg. n:r.)

MEN DETTA hennes skratt åt sina tysta baktankar skrämde den beskedlige mannen, och han drog sig ihop, kännande att hon var falsk och fientlig.

Nu inträffade att i samma stund han blef kall och afslutad, så återfick han sin värdighet, och därmed vann han i flickans aktning, så att hon imponerades, märkte afståndet och sökte minska detta genom ett nytt närmande. Men Libotz förblef kylslagen, icke ovänlig, men igenknäppt. När de slutligen kommo till berget, blef han mörk, öfverlägsen, oåtkomlig, talade dunkla ord om människors öden och lifvets grymma lagar, som ingen kunde utforska. Karin föll i beundran, ty så hade hon aldrig sett den lille mannen. Det fåniga ansiktet med det dumma leendet, som en man alltid sätter upp mot en kvinna, när han vill behaga henne, det var allt hvad hon kände af honom, ty hon hade icke sett honom i hans arbete eller inför domstolen.

De gingo på bergsplatån där Libotz hade slitit upp en gångstig på lafvar och mossor.

Han tänkte på de svarta nätter han gått här och ropat ner kraft från himlen för att kunna bära sitt rysliga öde. Nu blottade han sitt hufvud, gick några steg afsides och mediterade. Han kände åter det ogunstiga, som styrde hans lif, anade nya lidanden större än de förra, bad att få slippa kalken, men utan hopp. Detta var öfver på några sekunder, så vände han sig till flickan och var densamme som förut.

— Nu ska vi gå hem! sade han; men nya vägar, jag tycker inte om plagiat.

Han glömde ibland att Karin hade en annan bildningsgrad än han, och han begagnade utländska ord endast af tanklöshet. Men hon begärde aldrig en förklaring, utan gjorde intrycket af att förstå, skrattade visserligen på orätt ställe, troende att de främmande orden dolde något lustigt, som inte kunde sägas på landets språk.

Från berget sågo de kyrktornen från staden, och siktande på dessa, började han marschen med kommandot framåt.

Det bar i väg öfver diken och renar, trädor och ängsmark. Karin ville icke vara sämre, och så följde hon.

Men när de kommo in i hög ljung och kråkris, så blef hon rädd för ormar och saktade marschen.

— Karin är inte född på landet, ser jag. Inte finns det några ormar.

Hon beundrade detta hjältemod mer än annat, och när hon klef i hans fotspår, var hon trygg.

De nådde en inhägnad, där kreatur gingo i bet; hennes mod svek, men Libotz kommenderade: följ bara. Och med ett spö hämtadt från marken gick han midt igenom hjorden, som skingrades, men snart återvände nyfikna.

— Tjurn! skrek Karin; men då måste Libotz skratta, ty det var bara kor allesammans.

Men när de nyfikna kreaturen började dansa omkring dem, så flög Karin fram till advokaten och föll honom om halsen.

— Var lugn, barn, sade han, det är inget farligt; lugn, lugn!

Nu skulle den förälskade ha begagnat ögonblicket och erbjudit sitt stöd för hela lifvet, men närmandet kom för hastigt, och han ville långsamt vinna det, som för honom var ovärderligt.

När de så kommo fram till en träskmark, föreslog Karin en omväg, men älskaren ville icke vika, utan njuta sin triumf i botten.

— Aldrig vika! sade han, tog flickan på sina armar som ett barn, och sprang så öfver tufvorna.

Nu kunde han ha begärt eller tagit en kyss, men han var blyg, och han önskade att frukten skulle mogna på kvisten och falla så i hans sköte.

Vid tullporten tog Libotz ett vackert afsked, med hatten i handen, förklarande att han icke ville kompromettera henne med att

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

Victoria-Kängorna

— Damernas favorit —

levereras fraktfritt på alla platser i Sverige till följande priser:

BOXCALF, att snöra eller knäppa Kr. 16. —
CHEVREAUX, endast att snöra . . » 18. —
BLANKLÄDER, d:o d:o . . » 20. —

Vid rekvisition torde antingen storlek angifvas, eller en afritning af foten på ett papper bifogas ordern. Ombyte medgifves gärna i händelse af behof.

SILVANDERS, Skoafdelningen, Göteborg.

följa in i staden. Karin förstod icke ordet kompromettera, men fattade dock att han ment något väl med henne.

När Libotz blef ensam, var han starkare och lugnare än eljes, kände att han hunnit ett godt stycke på väg, ångrade att han icke kysst henne, så viss var han nu på hennes känslor.

— Så komist, sade han sig själf; det där med korna slog mest an på henne. Si, stassbarn och fruntimmer, det är något särskilt . . .

Om eftermiddagen gick han i aftonsången, och när han hälsade Karin, var det med en nick, som om de redan voro du.

Men när han på aftonen spisade kväll hos Askanius, saknade han Karin. I sitt nya modiga sinnelag tillät han sig fråga källarmästarn, hvar flickan var.

Denne svarade efter något betänkande:

— Hon är på teatern.

— Kåss ä hon där?

Nu böjde sig Askanius fram och hviskade på sitt diskreta sätt:

— Det är inte rätt att leka med en flickas känslor.

— Jag leker inte! brast Libotz ut, med en stämma och en blick, som Askanius aldrig hört förr. Det var första gången som mannen, den förälskade, den medvetne om sin styrka, talade, och Askanius blef rädd, drog sig tillbaka, tydligen imponerad.

Libotz ångrade sig genast, ty han kunde icke snäsa människor, men när han såg att källarmästarn hvarken blef ledsen eller ond, utan bara ökade sin artighet, tänkte han med smärta:

— Så undeliga människorna äro; man ska bita och slå dem för att få dem vänliga; de ä sojlit i alla fall, och jag kan de inte.

Efter supén frågade Askanius, om han inte fick dricka ett glas med Libotz nere i sjöpaviljongen, det var så länge sen de språkade, och fiskalen skulle komma efter. Det fanns inga hinder, och snart sutto de båda nere i Konfirensen, som den kallades. Efter några preludier började Askanius temat:

— Sir notarien, att man dricker ett glas, det är inte något orätt, men att öfverlasta sig . . .

— Hör nu, vänta lite, jag har aldrig öfverlastat mig, det var bara förtal, klippte Libotz genast, med sin nyförvärfvade självkänsla.

Källarmästarn tillhörde de människor, som icke kunna korrigeras eller mottaga en upplysning ens, om han redan fått in en annan mening.

— Får jag lof, svarade han, får jag lof att tala till punkt . . .

När Libotz murrade, afbröts han igen af gentlemannens:

— Får jag lof! Si, det som har skett, har skett . . .

— Men det har aldrig skett!

— Får jag lof, får jag lof!

Han fick lof, och Libotz visade det genom att vända ena axeln till.

— Och det är människans plikt att glömma . . . Jag har glömt! Skål, notarien!

Libotz lät sitt glas stå.

— Men, fortfor Askanius, därför att man har begått en förseelse, och behöfver öfverseende, det behöfver alla människor, så skall man därför icke tro — att (här turnerade han och föll in i ett accelerando) det — är så — lätt — att — komma — ifrån — en — affär (heltakts paus) som alltid har sina sviter. — Sir notarien, mänskorna är som en väf, tråd i tråd, och när man drar i skaftet, så skefvar det i ränningen. Jag vill nu inte påstå, att notariens förseelse . . .

— Jag har inte begått någon förseelse, jag följde bara min olycklige far, som var drucken . . .

— Förseelse, icke kan ursäktas, långt ifrån, men sviterna äro i alla fall oberäkneliga. — Saken är den, att jag har en bror, som tjänar bokhållare hos grefven, där notariens bror är förvaltare. Ett godt namn är alltid en borgen, men om detta namn blir nedsuddadt — får jag lof! får jag lof, att tala till punkt, till punkt! — Får jag lof! — Nu är det så, att grefven blifvit obehagligt berörd af den här polishistorien, fattat liksom agg till namnet Libotz, som varit ute och åkt i tidningarna, får jag lof, och en viss misstänksamhet mot förvaltarens vederhäftighet har uppstått, det är min bror, som skrifver till mig, ja tyck inte illa vara. Med ett ord, grefven begär borgen af sin förvaltare, om han skall få behålla platsen.

— Hvarför skref han icke till mig, som är närmare till?

— Tja, det blir en ny fråga.

— Jag vet att han föraktar mig, sen jag blef advokat. När jag var i hofrätten och han ännu bara bokhållare på gården, då skröt han och flaggade med sin bror, hofrättsnotarien, ibland sade han assessorn; men sedan jag blef brännvinsadvokat, så fick han umgälla sitt förra skryt.

— Finner inte notarien det helt naturligt då, att man är stolt öfver att släkten förkofras.

Det hade notarien inte tänkt på, men nu med ens fann han det mycket naturligt, och släppte därför sitt patos i punschglaset, hvarpå han sväljde båda på en gång.

— Men hvar skall han få borgen ifrån då? upptog han efter en half takts paus.

— Dja, det blir ju . . .

— Inte vill grefven ha mitt namn på ett papper?

— Jo, för allan del, bara det finns något bakom; den där affären, med polisen, har icke med penningsaken att skaffa.

— Herr Askanius, för sista gången, på heder och tro, jag var oskyldig.

— Men ta inte så illa upp, inte tycker jag att ett litet rus . . .

— Men jag var inte rusig, jag var inte . . .

— För all del skrik inte, det sitter folk här bredvid, man skall dock veta hvad man gör . . .

— I alla fall, min bror skall gälda för sin far, och jag för båda . . .

— Ja, man kan inte vara *nog* försiktig i sitt uppförande, och notarien i synnerhet, som har en ställning, skulle se sig före, jag menar att den, som icke tål något, borde dricka mindre än den som tål, det finns ju somliga, som tål obegränsadt, och de kan dricka, det rör ingen, det kommer ingen vid, det spelar ingen rol, det är egalt . . .

Olyckan ville att Askanius tillhörde den grupp af medmänniskor, som icke tåla något. Efter två glas punsch var han på väg, och med tre glas var han färdig. Då ville han utöfva vältalighet, pröfvade språkets alla synonymer, blef ibland hög, ibland låg, vände ut och in på sig, steg upp ur det förflutnas grafvar i nya skepnader, öfverraskade klockan 2 på natten med bekännelser om otillåtna handlingar, som bort leda till tukthuset. Detta var emellertid anledningen till Askanius' beprisade nykterhet; han kunde icke dricka; och han var rädd för nattens timmar, då hjärtat öppnade sig som en bok, där hvarje läsknin fick se, hur han såg ut inuti. I afton hade någon demon gripit honom, han hade icke talat på rysligt länge, och nu måste han ha ur sig flere månaders samlad talträngdhet. Till all lycka inträdde nu fiskalen, så att Askanius' första start fick göras om. Libotz hade nämligen redan tröttnat på beskyllningarne och gjort sig i ordning att gå.

Fiskalen var en man, som tålde allt, gick i beständigt doft bakrus. Efter en hel natt såg man ingenting onyktert hos honom, men han liknade en stenstaty; anletsdragen voro stelnade, ögonen frusna, så att hvarken iris eller pupill syntes, tanken hade upphört, tungan var fängslad. Denne man hade inga sidor, som man säger, utan var alltid lika, jämntjock, torr. I sällskap talade han med ögon och miner, var alltid med, uppmuntrade till fortsättning, verkade därför suggestiv så att han narrade folk tala, men sade aldrig ett ord själf, bara interpunkterade med enstaka: Si där ja! — Jag kunde tänka det! — Det var jämnt som en spik, skål!

Askanius beundrade sin fiskal, liksom han odlade allt sitt umgänge så länge de voro hans och därför att de voro hans. Fiskalen var en o-vanlig människa, och hans personalkännedom var koll-ossal; hans begåfning för polissaken var ut-om-ordentlig, och som sällskapsmänniska var han o-öfver-träfflig; taktfull, diskret, intressangt. Nu var fiskalen i själfva verket ingenting af allt det där, men Askanius gjorde homunkler af fullgångna människor och skapade om dem efter sin afbild.

(Forts.)

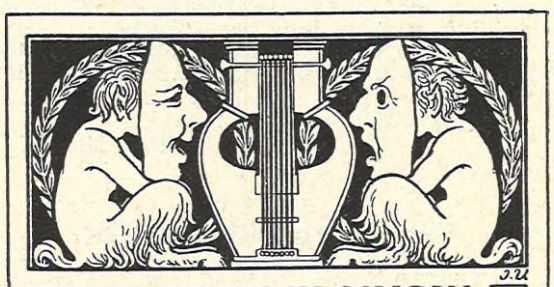

TEATER OCH MUSIK

DRAMATISKA TEATERN. London lär ju, enligt en fransk tidningskorrespondents tvärsäkra utsago, vara en förstad till Paris. Hur pass denna galliska näsvishet slår hufvudet på spiken kunde vara intressant nog att undersöka. I alla händelser skickar Paris på den stora exportstråten öfver Kanalen betydliga laddningar af intellektuellt styckegods till jätten vid Themsen, hvarifrån sedan varan i omstufvad form utskeppas under engelskt märke.

Alfred Sutro har påtagligen som ung employé tillbragt sin volontärstid i Ohnets m. fl. varumagasin på en af Seine-stränderna, hvarefter han med sin vunna erfarenhet etablerat sig i London. Hans komedi "Jerikos murar" är ett prof och ett ganska godt sådant på hvad han lärt af sina forna franska chefer.

Liksom Wilde har ban tagit sig för att läsa lagen för den förnäma Londonsocieteten, men ej på Wildes manér i en följd af lustiga paradoxer och med ett fint hån, utan på rama allvaret, som ibland öfvergår till vrede, med den knutna handen dundrande mot bordsskifvan. Men så har han också lyckats uppdrifva ett riktigt följe af depraverade salongsdockor, mot hvilken bakgrund de båda australiefararnes upphöjda karaktärer stundom teckna sig mera färgstarkt än konstnärligt.

Hr August Lindberg innehar den tacksamma hufvudrollen, i hvilken författaren nedlagt all sin förtrytelse öfver humbugen och grymheten i den s. k. fina världens lif. Hr L. spelar rollen i sitt kända lidelsevarma tempo, och just därför att hans framställning alltid är besjälad, alltid sträfvar att ge något

Prenumerera oförtöfvadt på **BARNGARDEROBEN** alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreda.

af lefvande lif, glömmer man gärna de mindre lyckliga egenheter, som äro oskiljaktiga från hans konst.

Som hans genom en förvänd uppfostran depraverade hustru har fru Hansson flere goda moment, tyfullt behärskar hon icke sin uppgift. Ytliga och bortfuskade karaktärer äro så långt ifrån hennes fack, att hon endast glimtvis kan ge illusion åt dylika typer.

Fröken A. Torssell är af naturen så gynnsamt rustad med grace och fägring, att då en schablonmässig roll faller henne till last, gör hon mera af den, än författaren förtjänat; nämna vi slutligen hr Palmes ganska karaktäristiskt återgifna guldgräfvare, fru Lindbergs diskret och varmt tolkade lady samt fru Sandells småroliga amerikanska miss, ha vi samvetsgrant antecknat allt hvad godt och betydande är i fråga om spelet.

Den dekorativa uppsättningen har genomförts med stor omsorg och toaletterna torde höra till de smakfullaste, som på länge förekommit å denna scen.

E. H—n.

OSCARSTEATERN. En dundrande publiksuccès, som nog skall visa sig genljuda genom en god del af säsongen, har vår nyaste operett-teater vunnit med sin nyaste operettnyhet, och "Den glada änkans" segertåg genom stockholmarnes hjärtan försiggår nu som bäst för pukor och trumpeter. Hennes insmickrande egenskaper ligga också i öppen dag: i en strålande utstyrsel, med skälmskt koketteri och vaggande bostonrytmer kommer hon oss till mötes, och innan vi hinna betänka den förstas smaköfverdrifter, det andras innehållslöshet och de tredjes något slitna efterklang, ha vi redan gifvit oss fångna. Nåja, större svaghetssynder ha vi verkligen begått, och vi kunna låta vårt konstnärliga samvete fortsätta att slumra. Vi kunna fortfara att drömma, att Emma Meissner förenar fru Hellströms trasttoner med sin personliga grace, att herr Barcklinds eldige grefve Danilo tolkar sitt hjärteve med Forsellska bröstklanger, och att Kungsgatans Maximeinteriör verkligen glimmar af Rue Royale. Vi kunna framhärda med att öfva våra händer i applådsalvor, som magasinera litet värmeöfverskott för gatans 20-graderskyla, och ägna direktionen en tacksam hyllning i afräkning på framtida prestanda. Vi kunna fatta vår recensentplikt som den välvillige förespråkarens och undertecknа

tacksamt och högaktningsfullt

J. N—g.

Från konsertsalen.

DET HOLLÄNDSKA KONSTNÄRSPARET, dr Niel Vogel med fru, Geertruida Vogel van Vladeracken, gaf vid sin enda konsert härstädes prof på en tämligen ojämn konst Dr Vogels violinspel hade törträffliga egenskaper, en ren och flärdfri, om ock något knapp ton, och en ganska högt drifven teknik. Hans utförande af Tartinis "Trille du diable" med dess många svårigheter blef därför mycket intressant, och ej mindre till sin rätt kom en humoristisk och melodistrålande sonatine af A. Dvorák. Fru Vogel däremot stod som sångerska på dilettantens ståndpunkt, hvadan hon endast hade sitt fagra ansiktes trollmakt att tacka för att hon undgick ett fiasko. Rösten tillhörde de små kammarrösternas talrika kategori, tonbildningen var bristfällig och textuttalet suddigt. Alla slutkonsonanter, i synnerhet de på n och s, gåfvos sålunda regelbundet till spillo.

Men den unga damen var som sagdt ytterst täckelig att skåda, och så lät publiken udda vara jämnt och njöt och applåderade...

Men hvad som vid detta tillfälle brast i konstnärlig valör, ersattes så mycket rikligare vid Aulinska kvartettens konsert ett par dagar senare. Kvartetten firade då sitt 20-årsjubileum, och det sväfvade också en fläkt af fest genom Vetenskapsakademiens hörsal denna afton. Sextetten i A-dur af Dvorák inledde programmet, och detta mästarens intressanta verk af utprägladt slaviskt skaplynne och i en form, hvilken stramt gjuter sig kring motiven, spelades med verve och känsla af kvartetten samt hrr Runnqvist och Neruda. Därefter följde Beethovens aldrig för ofta hörda "harpkvartett" samt som afslutning pianokvintett af Brahms.

I den sistnämnda utfördes ovanligt nog pianostämman af hr Richard Andersson, hvilkens fulländade pianospel det vore af intresse att oftare få höra från konsertestraden.

Den gedigenhet i uppfattning och utförande, som städse kännetecknar den Aulinska kvartetten, gaf nu på högtidsaftonen ytterligare försäkring om, att dess ledare och öfriga medlemmar allt framgent ämna göra sådana insatser i vårt musiklif, som afse den stora tonkonstens fortsatta odling i vår publiks medvetande.

Må denna deras viktiga sträfvan röna all den tillslutning saken förtjänar!

Miss Minnie Tracey, välbekant för Stockholmspubliken sedan hon för ett antal år sedan uppträdde på vår operascen i "Hugenotterna" och "Aida", gaf häromkvällen en ganska talrikt besökt konsert i Musikaliska akademien. Hennes soprans volym och klangstyrka äro oförändrade, med undantag af mellantonerna, som förlorat i färg och vigör.

Programmets vokala del upptog så godt som uteslutande gamla saker: Gluck, Mozart, Bach, Rameau, med en njugg modern isättning af César Franck och Saint-Saëns, allesammans monotona och föredragna med en anstrykning af söthet, som stundom blef irriterande. Falsksjungning var heller icke utesluten. En liten bit af Mozart, "Dans un bois", blef i det fallet grymmast misshandlad. Stilrenast och vokalt tillfredsställande sjöngs Rameaus Cantate "Diane et Actéon", en liten tondiktens ädelsten, infattad i ett tjusande violin- och pianoackompanjemang, som utfördes af de båda unga fransmännen M:eurs A. Mangeot och P. Augiéras. Dessa bidrogo äfven med en eldig violinsonat af César Franck, hvartill kom uppträdandet af en amerikansk pianist, miss Mary Olson, som bland annat spelade Schumanns Carneval, åt hvars frodiga idélif hon skänkte en på det hela taget klar gestaltning.

E—t.

Nazareth Barn-Lifstycke

fördelar trycket från strumporna, just på det ställe, som det kan ske utan att skada, nämligen öfver axlarna Detta barnlifstycke har spännen och öglor i sidorna till att fästa strumpebanden på. Lifstycket kostar 1 kr. 50 öre, strumpebanden 75 öre. Båda delarne således 2 kr. 25 öre.

Uppgif barnets ålder.

Till landsorten mot postförskott.

Ensamförsäljare:

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR,

A.-B. MARIUS HARTZ.

Drottninggatan 72. Riks 17 26.

Å barn- och ungdomsbjudningar

är

POMRIL

— som är alkoholfri —

bästa läskedryck.

KÖKSALMANACK.

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 3—9 FEBR. 1907.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; gratin på ansjovis; ägg; mjölk; kaffe eller te med gifflar. Middag: Sparrispuré; kokt piggvar med holländsk sås; gödkalfstek med legymer och salader; mosspudding med biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; fiskstufning i snäckor (rester från söndag); kaffe eller te. Middag: Dillkött på får med potatis; nyponsoppa med grädde och skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalf (rester från söndag) med brynt potatis; mjölk; kaffe eller eller te. Middag: Vegetariansk jordärtskockspuré med ugnstekt bröd; gädda stekt i filéer med pressad potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; pannstekt sill med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Hönsfrikassé med ris; lingonpäron med grädde.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; höns i mayonnaise (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärter med fläsk; syltpannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; grisfötter med rödbetor; kaffe eller te. Middag: Sjömansbiff; krusbärssoppa med vispad grädde.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; delikatessill med potatis; plättar; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtpuré med stekt bröd; stekt fläsk med potatismos.

RECEPT:

Gratin på ansjovis (f. 6 pers.). 1/2 lit. rå potatis, 18 ansjovisar, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. stötta skorpor.

Beredning: Potatisen sköljes, skalas och lägges i vatten. Ansjovisarna rensas och urbenas. En eldfast omelettform smörjes med kallt smör och beströs med stötta skorpor. Potatisen inklappas i en duk och skäres i tunna skifvor. På botten af formen lägges ett hvarf potatis, så ett hvarf ansjovis och så fortsättes tills det blir tre hvarf potatis och två ansjovis. Det öfversta hvarfvet skall vara potatis. Öfverst strös de stötta skorporna och smöret lägges där ofvanpå i flockar. Anrättningen stekes i god ugnsvärme omkr. 1/2 tim. och serveras som frukosträtt.

Gödkalfstek (f. 12 pers.). 3 kg. kalfstek, 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 msk. salt, 6 kryddpepparkorn, 1 lit. buljong eller vatten.

Sås: 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, köttjus, 1 dcl. tjock grädde, 1 tsk. kallt smör.

Beredning: Man kan antingen använda kylen, fransyskan eller njursteken. Användes kylen, afhugges läggen vid knäleden, kokas till buljong att späda steken med, köttet däraf kan användas till sillsalad. Steken tvättas med en duk, doppad i hett vatten, alla hinnor borttagas och steken späckas om så önskas. En långpanna upphettas långsamt, smöret brynes däri, steken ilägges med insidan upp och insättes i het ugn att brynas. När den är brynt vändes den, saltas, och spädes med litet af den kokande vätskan. Den får därefter färdigsteka och öfveröses och spädes hvar 10 min.; till stekningen åtgå omkr. 2 1/2 tim. Om steken blir för brun, bör den öfvertäckas med ett smörbestruket papper. Köttjusen silas och skummas. Smör och mjöl sammanfräsas, köttjusen påspädes litet i sänder och såsen får koka under flitig rörning i 20 min. Den tjocka grädden tillsättes, och såsen får ett uppkok hvarefter den aflyftes och det kalla smöret iröres.

Mosspudding (f. 6 pers.). 6 äggulor, 2 dcl. sherry, 120 gr. strösocker, skal och saft af 1 citron, 2 dcl. tjock grädde, 5 blad gelatin.

Beredning: Äggulorna, vinet, sockret, citronskal och saft vispas i en kastrull öfver elden tills massan börjar sjuda, då kastrullen aflyftes och vispningen fortsättes, tills krämen är kall. Grädden vispas till hårdt skum och nedröres. Sist tillsättes det skölјda och i ljumt vatten upplösta gelatinet. Massan slås i en med kallt vatten skölјd form och ställes på svalt ställe att stelna omkr. 4 tim. Då puddingen skall stjälpas upp, hålles formen omkring 1/2 min. i varmt vatten. Den serveras med makroner.

Fiskstufning i snäckor (f. 6 pers.). Rester af fisk eller 3/4 kg. gädda, 1 msk. salt, 1 tsk. ättika, 1 lit. vatten, 2 msk. smör, 3 msk. mjöl, 2 dcl. tunn grädde, 2 dcl. fiskspad, salt, hvitpeppar, saften af 1/2 citron, 2 äggulor, 2 msk. stötta skorpor, (1 msk. rifven ost).

Till snäckorna: 1 msk. smör (20 gr.).

Beredning: Gäddan rensas, fjällas ej, sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Den ingnides med saltet och ättikan och kokas sakta i 1 lit. vatten. När den är kokt, upptages den genast ur spadet, som tillvaratages. Skinnet afdrages, alla ben borttagas och fiskköttet skäres i fina tärningar. Smör och mjöl sammanfräsas, påspädes med grädden samt fiskspadet och såsen får koka 10 min. Den afsmakas med kryddorna och citronsaften och afredes med äggulorna. Fiskköttet nedröres försiktigt i såsen och massan lägges i smorda snäckor, som öfverströs med de stötta skorporna och om så önskas med den rifna osten. Snäckorna sättas in i god ugnsvärme och tagas ut, när stufningen fått en vacker gulbrun färg. Den serveras genast.

Vegetarians jordärtskockspuré (f. 6 pers.). 1 1/2 lit. jordärtskockor, 1 litet selleri, 2 lit. vatten, 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl, 5 dcl. tunn grädde, salt, hvitpeppar, socker.

Beredning: Jordärtskockorna skrapas och sköljas väl samt läggas i ättikblandadt vatten omkr. 1 tim., för att bibehålla sin hvita färg. De påsättas i kokande, saltadt vatten och få koka tills de äro fullkomligt mjuka, då de passeras. Smör och mjöl sammanfräsas, purén och grädden tillsättas litet i sänder och soppan får koka 10 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Den serveras med rostadt bröd eller ostsmörgåsar.

Hönsfrikassé med ris (f. 6 pers.). 2 unghöns, 1 citron, 2 lit. vatten, 1 msk. salt, 2 lagerblad, 4 nejlikor.

Sås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, 5 kkp. hönsbuljong, 1—2 äggulor, 1 dcl. tjock grädde.

Ris: 2 dcl. risgryn, 3 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt.

Beredning: Hönsen plockas och svedas med denaturerad sprit eller brännvin, vingar och ben huggas af. De skäras upp, tagas ur, sköljas mycket väl och få ligga i vatten omkr. 6 tim. De tagas upp och torkas med en kötthandduk samt gnidas in- och utvändigt med den klufna citronen. Hönsen påsättas i det kokande vattnet, som skummas väl, när det kokar upp, hvarefter kryddorna tillsättas. Då köttet är mört efter 1—2 timmar, tagas de upp och skäras i vackra bitar, som hållas varma i vattenbad. Skrofven nedläggas åter i buljongen och få koka, tills den kännes riktigt kraftig i smaken, hvarefter den silas och skummas. Smör och mjöl sammanfräsas, buljongen tillsättes litet i sänder under flitig rörning och såsen får koka 10—15 minuter, hvarefter de uppvispade äggulorna och grädden tillsättas. Risgrynen sköljas i varmt vatten, påsättas i kokande, saltadt vatten och få koka, tills de äro mjuka, då de upphållas i durkslag och öfverspolas med kallt vatten. De insättas därefter genast i varm ugn och omröras ofta med gaffel, tills de äro skilda och allt vatten afdunstat. Riset upplägges midt på serveringsfatet och köttet rundt omkring, litet af såsen hälles öfver köttet och anrättningen garneras med persilja. Resten af såsen serveras i särskild såsskål.

Höns i mayonnaise (f. 6 pers.). Rester af kokt höns eller 1 unghöns, 1 1/2 lit. vatten, 1/2 msk. salt, 4 hvitpepparkorn, 1 lagerblad.

Mayonnaise: 3 äggulor, 1/2 tsk. salt, 4 dcl. god matolja, 4 tsk. vinaigre, 2 tsk. vatten, 1 tsk. citronsaft, 1/2 tsk. socker, 1 knifsudd hvitpeppar.

Till garnering: 2 hårdkokta ägg, grönsalad.

Beredning: Finnas rester af kokt höns, skäres köttet i jämna bitar. Hönset plockas och svedes med denaturerad sprit eller brännvin. Vingar och ben huggas af. Det skäres upp, tages ur, sköljes mycket väl och får ligga i vatten omkring 6 tim. Hönset tages upp och torkas väl med en kötthandduk. Det påsättes i kokande vatten, som skummas väl, när den kokar upp, hvarefter kryddorna tillsättas. Då köttet är mört efter 1—2 tim., tages det upp, får kallna och skäres från benen i små filéer.

Till mayonnaisen användes en bål, som ställes i ett fat med is. Äggulorna läggas i bålen och röras med saltet 1/2 tim. Två dcl. af oljan ihällas droppvis under det att mayonnaisen röres åt ett håll, därefter tillsättas vinaigren jämte resten af matoljan droppvis. Då och då tillsättas några droppar vatten för att såsen ej skall skära sig. Sist afsmakas såsen med citronsaften och kryddorna.

Köttet doppas i mayonnaisen och upplägges pyramidformigt på rundt serveringsfat. Resten af såsen lägges i krans omkring och anrättningen garneras med äggen, skurna i klyftor samt grönsalad.

Sjömansbiff (f. 6 pers.). 1,3 kg. benfritt innanlår eller fransyska, 1 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 liten portugisisk lök, 1 1/2 lit. potatis, 1/2 lit. svag buljong, 1/2 dcl. franskt vin.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten (befrias från hinnor och senor på hvilka kokas buljong), skäres på tvären i 1 1/2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas på båda sidor, saltas och peppras. En stekpanna upphettas, smöret brynes och biffarna iläggas och få steka 1 min. på hvarje sida, hvarefter de upptagas och pannan urvispas med något af buljongen och såsen tillvaratages. Löken skalas, skäres i skifvor och brynes. Potatisen skalas och skäres i skifvor. En kopparpanna eller eldfast panna med tätt slutande lock smörjes med smör, hvarefter biffarna och potatisen nedläggas hvarfvis. Första hvarfvet bör vara biffar och det öfversta potatis. Något lök lägges på biffarna. Såsen, buljongen och vinet påhällas, locket lägges på och biffen får sakta steka omkr. 2 tim. Sjömansbiff serveras i det kärl, hvaruti den anrättats.

Potatismos (f. 6 pers.). 2 lit. potatis, vatten, salt, 3 kkp. mjölk, 2 msk. smör (40 gr.), 1/2 msk. socker, 1 tsk. salt, (1 äggula).

Beredning: Potatisen borstas ren, skalas, kokas och pressas genom purépress. Mjölken kokas upp och tillsättes litet i sänder, under det moset arbetas väl med en gaffel. Sist nedröres det kalla smöret och moset afsmakas med socker och salt.

Om så önskas tillsättes en äggula, hvarefter moset får sjuda öfver elden.

Vill Ni ha'
godt hembakadt brödebröd, så baka med Lagermans Bakpulver "Tomten"!

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Kostnadsfritt.
Om Ni genom *undervisning pr korrespondens* ämnar lära Er bokför., räkn., skrifn., svensk o. utländsk handelskorrespondens m. m., torde vårt nya **64** *sidiga* rikt illustr. *prospekt* vara af stort intresse för Er. Begär det! Det erhålles *gratis*.
Malmö Språk- & Handelsinstitut
Dir. *H. S. Hermod*, Söderg. 19 D, Malmö.

En öfversköterskeplats

vid Vadstena hospitals kvinnoafdelning blir ledig 1 nästa mars. Sökanden skall vara skolad sjuksköterska med elementarskole- eller därmed jämförlig bildning. Föregående tjänstgöring i sinnessjukvård ger företräde. Lön 400 kronor, 3 veckors semester, tjänstekläder och allt fritt. Närmare meddelar öfverläkaren.

Lärarinneplats.

Vid Ateneum för flickor, Kungsg. 2, Stockholm, kommer från och med nästa hösttermin att anställas en ny lärarinna med klassföreståndarinneskyldighet. Sökande bör hafva afgångsbetyg från Högre lärarinneseminariet eller motsvarande meriter och vara kompetent att undervisa företrädesvis i matematik, äfven på skolans högsta stadier samt fysik och kemi. Lönen är tills vidare 1,550 kr. jämte pensionspremie och sjukhjälp. Närmare upplysningar meddelas af skolans föreståndare (E. Planck) eller föreståndarinna (fröken H. Rusén). Ansökan, ställd till styrelsen, torde insändas före den 20 februari.

EN anspråkslös bättre flicka, som vill vara husmodern behjälplig med vården af två små barn och för öfrigt deltaga i hvarjehanda husliga göromål, erhåller genast plats å herregård på Gottland. Svar med fotografi och rek. samt löneanspråk till »X-gård», Barlingbo.

Barnsköterska,

barnkär, snäll och ordentlig, hälst som förut handhaft barn, får plats 1 mars att sköta 2 barn om $1^1/_2$ och 2 mån. Betyg, ref., löneanspråk och fotografi torde sändas till friherrinnan Ehrenkrona, Nås (Dalarne).

BARNSKÖTERSKA, snäll och pålitlig med goda rek. erhåller plats å herregård nära stad instundande 1 mars för att sköta 2 små barn. Svar till »Hög lön», Alingsås p. r. med uppgift å löneanspråk, rek. samt hälst fotografi. Platsen kan eventuellt tillsättas på endast 3 månader.

För frisk, anspråkslös flicka

finnes plats i godt hem i en af södra Sveriges städer, att vara frun till hjälp. Sökanden bör vara kunnig i matlagning och något musikalisk samt hafva ett vänligt och godt sätt. Anses som medlem af familjen. Svar med rek., löneanspråk samt fotografi, som återsändes, till »E. D. Godt hem 1907», Iduns exp., f. v. b.

UNG flicka, kunnig i maskinskrifning och svensk stenografi samt med den kunskap i engelska, tyska och franska språken, som meddelas i de 7- eller 8-klassiga läroverken, erhåller plats som stenograf på större kontor i landsorten. Ansökning åtföljd af betygsafskrift ställes till »Stenografplats», Iduns exp.

BARNFRÖKEN erhåller fördelaktig anställning vid Saltsjöbaden i familj med 3 barn, 5—1 år. Svar med uppgift om föregående verksamhet till »Barnkär 1907», Dagens Nyh. kontor Gust. Ad. torg.

Skolkökslärarinna.

Vid S. Kalmar läns folkhögskola är plats ledig för skolkökslärarinna vid kurs, som pågår från omkring 1 juni till omkring 1 okt. Lön 800 kr. och bostad. Särskild öfverenskommelse kan träffas om ledning af elevhushållet under vintern. Ansökningar sändas före den 15 mars 1907 till skolans föreståndare V. Sjögren, Högalid, Smedby.

Sjuksköterskeplatsen

Torsåkers socken, Gefleborgs län, kungöres ledig att tillträdas den 15 nästa april. Lön 400 kr., husrum och ved samt ersättning för sjukvård enl. taxa. Ansökan, åtföljd af betyg och rek. insändes till ordf. i kommunalnämnden, adr. Torsåker, före den 1:sta Mars.

Torsåker den 16 Januari 1907.

Kommunalnämnden.

PLATS ledig nu genast för barnkär, frisk och arbetsam bättre flicka som är kunnig i sömnad och villig att deltaga i städning och öfriga hemsysslor. Svar, rek., foto. och löneanspr. till »Läkarefamilj», Umebladets exp., Umeå.

Bättre tjänstsökande

(kvinnliga) i alla branscher, kunna med förtroende vända sig till Praktiska Skolans Platsbyrå, Katrineholm. Brefsvar mot 2 porton.

FÖR ung, bildad flicka finnes å landtegendom i Vestergötland plats att vara husmodern behjälplig med hushållsgöromål och med vården af två barn om några års ålder. Villkoren äro fritt vivre, någon lön samt rätt att anses såsom familjemedlem. Svar märkt »Hemlif», Iduns exp. f. v. b.

VÄRDINNEPLATS ledig för bättre, bildad, hushållskunnig flicka, med godt, gladt sätt, musikalisk, frisk och ung. Platsen lättskött. Svar med fotografi till »N.», Grenna p. r.

ENKEL, ordentlig, barnkär flicka, kunnig i matlagning, sömnad och handarbete erhåller god plats i liten familj, boende i villasamhälle invid Stockholm. Jungfru finnes. Svar med löneanspråk till »Barnkär 1907», Iduns exp.

I stilla hem på landet (tjänstemannafamilj) önskas en ung, enkel och anspråkslös

Lärarinna,

som genomgått 8-klassigt läroverk, kunnig i handarbeten och något i musik, för läsning m. m. med 3 flickor om resp. 14, 10 och 7 år. Svar med ref., foto. och lönepret. till »Tre», Bofors.

FÖR svensk eller utländsk barnfröken eller för äldre barnsköterska finnes plats i officersfamilj i Ystad den 24 april. Tre barn, 7, 6, 5 år. De bästa rek. fordras. Fru Fischerström, född Adelsköld, adress Ystad.

SKOLKÖKSLÄRARINNA vinner anställning vid Dalslands folkhögskola. Tjänstgöring 1 maj—31 juli. Lön 300 kr. samt möbleradt bostadsrum och middagar. Ansökan före 1 mars till skolans föreståndare, adr. Färgelanda.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, medelålders, duglig, skicklig i finare matlagning o. bakning önskas. Goda rek. fordras. Svar till »Goda rek.», Iduns exp.

Barnjungfru,

snäll, barnkär, pålitlig, proper och sykunnig får genast eller till 24 april god plats för 2 barn, $3^1/_2$ och 2 år. Sökande bör förut innehaft sådan plats samt äga goda betyg. Svar med lönepret. till »Brukssamhälle», Huskvarna p. r.

EN anspråkslös flicka från landet, villig att deltaga vid alla i ett landthushåll förekommande arbeten, kan genast erhålla aflönad plats i Skåne. Jungfru finnes. Svar till »Hedda», Iduns exp.

ÖFVERSKÖTERSKEPLATSEN vid Margarethahemmet blir ledig 15 april. Lön 420 kr., allt fritt. Ansökan med betyg och fotografi sändes före 15 febr. till Föreståndarinnan, Margarethahemmet, Stockholm 8.

Sjuksköterskebefattningen i Marstrand

är ledig 1 mars. Lön 600 kr. för år jämte bostad. Ansökan inlämnas till Hälsovårdsnämndens ordförande, Marstrand före 15 febr.

Lärarinna

erhåller genast angenäm plats hos bruksägare på landet för att läsa upp en snäll 8-årig gosse till inträde i andra klassen. Svar med betygsafskrifter, ref., ålders och familjeuppgift, lönepret. och hälst fotografi till »Bruksägare» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Duglig husfröken eller husa

önskar välsituerad ensam äldre ämbetsman i Stockholm. Utmärkt plats. Blott å utförligaste svar med anspråk och föregående etc. till »Kan, vill», Centralposten, Stockholm.

Värdinna — husföreståndarinna

med godt utseende och angenämt sätt, bildad och hälst äfven musikalisk, verkligt duglig (25—30 år) önskas i äldre tjänstemans hem, där 2 jungfrur finnas. God lön. Svar åtföljdt af fotografi märkt »Värdinna x, Y.», Iduns exp. f. v. b.

SOM värdinna hos disponent erhåller yngre, bildad, huslig dam förmånlig pl. Norra Inackorderingsbyrån, Malmskillnadsgatan 27, Stockholm.

Barnmorskejänsten

för 5 byar i Bergs socken och hela Åsarnes socken, Jämtlands län, är ledig att tillträdas den 1 inst. april. Lön och öfriga förmåner: kontant 456 kr. samt 2 kr. i förlossningsarfvode för hvarje barnaföderska. Platsen sökes hos kommunalnämndens ordf. i Bergs socken adr. Svenstavik, före 28 nästkommande februari.

Kommunalnämnden.

Correspondent.

Ogift herre eller dam erhåller förmånlig fast anställning vid större bruk på landet. Kompetens fordras uti bokföring, stenografi med maskinskrifning, korrekt öfversättning till engelska och hälst äfven tyska samt verkligt god stilisering af svenska bref. Referenser, betygsafskrifter, lönepretentioner och uppgift öfver ålder och familjeförhållanden till »F. R. B.», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. Diskretion utlofvas.

I vacker skogstrakt, lifligt samhälle, önskas en ung flicka, som mot fritt vivre vill åtaga sig några timmars undervisning dagligen. Svar till »Godt hem», Svenljunga.

VÄL rek. jungfru, fullt kunnig i enklare matlagning, van vid uppköp får genast god plats i liten familj. Svar till »Kunnig», Iduns exp.

ENKEL, bildad flicka, ej under 25 år, något kunnig i sjukvård, får genast plats som sällskap och hjälp i liten fam. där frun är sjuklig Svar till »Godt hem», Iduns exp.

En vårdarinna

med verkligt goda rekommendationer sökes för ett barnhem i Gefle. Platsen tillträdes den 1 mars. Lön för år 270 kr. m. m. Närmare meddelas telefon 736, Gefle.

För yngre dam

med behagligt sätt och utseende, fullt kompetent att med nödig hjälp sköta ett mindre ungkarlshushåll finnes plats på landet hos medelålders läkare. Svar med fotografi och fullständiga upplysningar märkt »A. B. Våren 1907», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Barnfröken,

kunnig och barnkär sökes för skötande af två barn respektive $4^1/_2$ och 2 år. Platsen att tillträda nästkommande 1 mars. Husa och kokerska finnas. Svar jämte fotografi, betygsafskrifter samt löneanspråk torde snarast sändas till fru Ernst Roberg, Föreningsgatan 2, Göteborg.

Lärarinneplatsen i kvinnlig slöjd.

Vid Ölands kvinnliga folkhögskola anställas för kursen inst. 1 maj—1 aug. en biträdande föreståndarinna (lön: 450 kr. och fri bostad) samt en biträdande lärarinna (lön: 300 kr. och fri bostad). Undervisningsämnena som fördelas mellan lärarinnorna af skolstyrelsen äro kvinnlig slöjd (konstväfnad, linnesömnad, mönsterritning m. m.), svenska språket, hälsolära, gymnastik och sång. Anmälningar, ställda till styrelsen för Ölands folkhögskola, insändas före den 1 nästa mars till biskop H. W. Tottie, Kalmar.

SKOLSTYRELSEN.

PLATSSÖKANDE

EN enkel anspråkslös flicka af god familj, som genomgått handelsskola, önskar plats på kontor eller i familj där skrifgöromål finnes. Sökanden är van och villig deltaga i alla husliga göromål. Är kunnig i musik och handarbete. Svar snarast till »Småländska 1907 Eskilstuna p. r.

GODA hushålls- och barnföknar, lärarinnor m. m. till familjer finnas anmälda å Inack. Byrån, Norrköping. Rikstel. 916.

PLATS som tekniskt biträde å apotek önskas nu genast af flicka som förut innehaft dylik plats. Svar till »1907», Falk.-Ranten p. r.

TVÅ unga musikaliska flickor af god familj önska plats på större herregård eller dylikt för att lära och hjälpa i hushållet mot fritt vivre, men önska anses som familjemedlemmar. Svar till »Ellen och Mary, Västerås p. r.

YNGRE lärarinna som genomgått K. seminarium och vistats utrikes, önskar plats med några timmars språklektioner om dagen eller också som lektris. Vid lön fästes mindre afseende. Adress V. Neuman, Borås.

BILDAD 25 års flicka söker plats i familj, att deltaga i hemmets skötande. Skicklig i handarbeten. Svar märkt »E. S.», Reséns Annonsbyrå, Norrköping.

För ung, musikalisk tyska,

som äfven talar perfekt franska och är kunnig i hushållsg. sökes plats som sällskap eller hjälp endast i fint hem. Fadern uppehåller sig f. n. i Stockholm. Svar till »N:r 20», Iduns exp.

UNG flicka, som genomgått f. d. Björnsnäs hushållsskola, önskar plats i bättre familj att deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål eller i brist på sådan som hjälp och sällskap åt äldre dam. Lön önskas. Svar emotses tacksamt till »Familjemedlem 23 år», Iduns exp.

UNG bildad flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk, skulle gärna vilja göra sig nyttig i ett bildadt, trefligt hem, hälst på landet. Svar till »Nyttig», Jönköping p. r.

EN ung musikalisk flicka från godt hem, önskar till våren plats i mindre familj eller hos äldre dam som sällskap och hjälp. Är i besittning af elementarskolebildning, kunnig i sömnad och finare handarbeten, har genomgått hushållskurs samt är van att förestå hushållet. Svar till »22 år O. L. R.», Iduns exp.

BILDAD, enkel flicka, söker plats, kunnig i matl., bakning m. m., barnkär. Svar till »Villig—Duglig», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

Ung, praktisk flicka,

som genomgått kurs i matlagning, bakning, handarbeten, önskar plats i fin familj, hälst i större stad, att gå frun tillhanda, eller som hushållerska. Svar till »Victoria», Blackstad, Kalmar län.

BILDAD flicka från godt hem önskar plats i fin och treflig familj hälst i eller i närhet af stad, som sällskap och hjälp i hemmet. Genomgått hushållsskola, kunnig i sömnad, konstväfnad och handarbete. Svar till »Lisa», Grangärde p. r.

Plats önskas

af bättre stadgad flicka i mindre familj eller att förestå ungherres eller änkemans hem. Goda rek. Tacksam för svar till »Elly 30», Vexiö p. r.

ENKEL flicka af god familj önskar komma i prästgård eller större herrgård på landet för att gå frun tillhanda samt anses som medlem af familjen. Svar märkt »Bojan 1907», Iduns exp., Stockholm.

UNG flicka önskar plats som hjälp och sällskap åt ensam, äldre, fin herre. Svar till »Februari 1907», Karlskrona p. r.

Husföreståndarinna.

Plats sökes af medelålders dam som husföreståndarinna och värdinna i fint och bildadt hem där husmor saknas och hälst där barn finnas. Har förut innehaft sådan anställning. Muntliga och skriftliga rek. finnas. Svar »F—der», Nord. Annonsbyrån, Göteborg.

EN 30 års huslig och ordentlig flicka från ett godt hem, kunnig i enklare matlagning och sömnad, äfven barnkläder, önskar plats till våren i ett bättre hem, hälst där barn finnas, såsom hjälp för husmodern. Svar till »B. S. 30 år», Nordiska Annonsbyrån, Göteborg.

FLICKA med god uppfostran, van och intresserad af husliga göromål önskar — för att förkofra sig i matlagning — komma i familj eller hushållsskola på landet. Är kunnig i enklare kläd- och linnesömnad samt handarbete och vill som ersättning vara behjälplig därmed. Äfven kan om så fordras, någon pekuniär ersättning lämnas. Svar till »Arbetslust Z.», Nord. Annonsbyrån, Göteborg.

Ung bättre flicka

önskar plats på landet i hem eller prästgård för att lära hushåll samt hjälpa till med alla inomhus förefallande göromål. Betalar gärna något. Svar till »Genast», Kioskbolaget, Göteborg.

Lärarinna,

32 år, genomgått sjukvårdskurs, önskar plats som vårdare af en sjuk eller ock som barnfröken. Reflekterande sände svar till »Lärarinna», Katrineholm p. r.

Hushållerska,

som genomgått hushållsskola och praktiserat i hushåll önskar plats fortast möjligt. Svar till »A. A—n», Katrineholm p. r.

Vid behof

af bättre kvinnliga biträden, och tjänare i alla branscher så tillskrif Praktiska skolans platsbyrå, Katrineholm. Brefsvar mot 2 porton.

MUSIKALISK, huslig, anspråkslös flicka önskar plats i god familj i Stockholm för att gå frun tillhanda. Svar till »N. J.», Stockholm 5.

KVINNL. sjukgymnast, utg. från d:r Kjellbergs inst., med utm. betyg och goda relat. önskar plats i familj. Har förut innehaft sådan. Villig deltaga i hushållet. Svar tacksamt »Sj. 22», Iduns exp.

MASSÖS söker till sommaren plats vid badort eller nu genast i fam. som hjälp och sällskap. Van vid sömnad och husliga sysslor. Svar till »1907», Österede p. r.

Flicka från landet

önskar plats som husjungfru i bättre familj för att få lära servering. Svar till »Januari 1907», Arbrå.

PLATS å kontor eller som skrifbiträde sökes af ung anspråkslös flicka som genomgått två-årig kurs vid Karlskoga praktiska skola. Små pret. Svar tacksamt till Sofia Planting, Öfvertorneå.

ALLVARLIG proper flicka önskar arbete med strykning och servering i bättre familjer. Svar till »Bättre flicka», Iduns exp.

UNG flicka, som genomgått 8-kl. läroverk önskar plats i familj att läsa med barn och att gå frun tillhanda. Svar emotses tacksamt till »19 år», Skenninge p. r.

UNG flicka, som genomgått 8-kl: läroverk och i 2 år deltagit i göromålen å mindre postkontor önskar plats som skrifbiträde eller annan lämplig sysselsättning. Svar till »E.», Skenninge p. r.

I aktningsvärdt, vänligt hem i skogig trakt önskas fullständig inackordering genast för 3 månader (ev. längre), för ung fru och ett 2 års barn. Fullständiga upplysningar i svar till »Repos», Iduns exp.

Konfirmationsundervisning

med inackordering i prästgården, meddelas flickor under tiden 1 juli—18 aug. i Ivetofta prästgård, adress Bromölla (invid Sölvesborg). Alfred Jacobsson, kyrkoherde.

Furuhäll

PENSIONAT och HVILOHEM i södra Dalarne. Postadr. Ludvika. Rikstel. 74.

I ett fint, bildadt hem (tvänne damer) i Tyskland, kan en ung, glad och bildad svenska, som vill vistas ute för idkande af studier finna inackordering. Referenser fordras och gifvas. Adress: Fräulein M. & C. Friesleben, Schillerstrasse 22, Dresden, Sachsen.

För en välartad 14 års gosse

sökes ett godt hem hos bildad familj i sund trakt på landet, där tillfälle till stärkande friluftslif, praktisk sysselsättning och hälst umgänge med jämnårig finnes. Undervisning i vanliga skolämnen önskvärd, dock ej oeftergifligt villkor. Svar till »Bankman 55», Svenska Telegrambyråns Annonsafdning, Göteborg.

I godt hem hos undervisningsvan lärarinna kan ett barn, 7—10 år, erhålla inackordering samt undervisning i elementarskolans ämnen och musik. 50 kr. pr månad. Svar till »Framgång», Askersund p. r.

Inackordering

i bildadt hem på landet omedelbart invid Göteborg — 15 minuters väg till allmänt läroverk — kan erhållas för en sju till nioårig frisk, välartad gosse, som kamrat åt ende son. Ansvar som för eget barn utlofvas. Svar till »Modersvård», Iduns exp.

SMÅLÄNDSKA, som genomgått hushållsskola samt på egen hand skött ett mindre hushåll önskar till instundande mars inackordering för vidare utbildning i husliga göromål i treflig familj, där ungdom finnes, i norra eller mellersta Sverige. Svar till »22 år», Tingsryd.

NÜRNBERGS PILSNERDRICKA
Allm. 3048. Riks. 794.